

ЁШЛАР УЧУН ЯНГИ ИМКОНИАТЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 11 апрель куни ёшлар сиёсати соҳасидаги ишлар натижадорлигини ошириш чора-тадбирлари юзасидан видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Мамлакатимизда 30 ёшгача бўлган ёшлар 19 миллиондан ортиқ ёки аҳолининг 55 фоизини ташкил қилади. Меҳнат бозорига ҳар йили 600 минг ёшлар кириб келаётган бўлса, келгуси 10 йилда бу рақам 1 миллионга етади.

Шу боис, ёшларга сифатли таълим бериш, касб-хунарга ўқитиш ва бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу ишларни маҳаллада ташкил этиш бўйича вертикал бошқарув тизими яратилди. 9 минг 500 та маҳаллага фидойи ва ташаббускор ёшлар етакчилари тайинланди. Бу тизим орқали ёшларга 100 дан ортиқ имкониятлар яратилди, уларни манзилли қўллаб-қувватлаш йўлга қўйилди.

Жумладан, ўтган йилнинг ўзида ёшлар тадбиркорлиги учун 4 триллион сўм кредит берилиб, 150 мингта лойиҳа ишга туширилган, 325 мингта иш ўрни яратилган. 43 минг гектар экин майдони ажратилиб, 435 минг ёшлар бандлиги таъминланган. 32 мингдан зиёд ёшларга субсидия орқали асбоб-ускуна, меҳнат қуроллари ва компьютер олиб берилган.

Ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича ҳам кўп ишлар қилинмоқда. Хусусан, ўтган йили 130 минг талабага 1 триллион 700 миллиард сўм таълим кредити берилди, хотин-қизларнинг магистратурада ўқиши бепул бўлди. 53 минг нафар эҳтиёжманд талабага контракт пуллари, 15 мингдан зиёд ёшларга ҳарбий хизмат ва 13 минг нафарига чет тиллари бўйича имтиҳон харажатлари тўлаб берилди. 81 минг талабага уй-жой ижараси тўлови ажратилди. “Ёшлар дафтари” орқали 300 минг ёшларга қарийб 600 миллиард сўмлик ёрдам қўрсатилди.

Лекин бу борада долзарб масалалар ҳали ҳам кўп. Бугунги кунда юртимизда 722 минг нафар расман ишсиз ёшлар бор.

Бу соҳадаги ишларни янада аниқ ва манзилли ташкил этиш мақсадида 14 ёшдан 30 ёшгача бўлган 9 миллион нафар ўғил-қиз алоҳида эътиборга олинди. Бунда биринчи марта 25 та вазирлик ва идора маълумотлари ўзаро уйғунлашган электрон базага жамланди. Барча ёшларнинг ижтимоий аҳоли, қобилияти ва қизиқишлари ўрганилиб, “маҳалладан вазирликкача” тизимида ишлаш чоралари белгилаб олинган.

Йиғилишда, аввало, ишсиз, но-расмий секторда банд бўлган ва чет элга ишлагани кетган ёшлар масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Давлатимиз раҳбари бу борада қўллаб-қувватлаш чоралари илгари сурди.

Хусусан, ёшлар бандлигини таъминлаш учун, аввало, ишга қабул қилиш тизimini қайта кўриб чиқиш кераклиги таъкидланди.

Мисол учун, ҳозирда 103 мингдан ортиқ ташкилотларда 254 минг бўш иш ўрни бор. Лекин ўтган йили олий таълимни битирган 6 мингдан ортиқ, коллеж ва техникумни тамомлаган 30 минг нафар йиғит-қиз иш топа олмаган.

Шу боис, энди ҳар бир вазирлик ўз тармоғидаги касбларга малака талабини ўзи белгилайди. Шунингдек, вазирликлар олий ва ўрта махсус таълимга буюртма берибгина қолмай, уларнинг ўқув дастурларини бирга ишлаб чиқади.

Маълумки, 2021 йилда 25 ёшгача бўлган йиғит-қизларни ишга олган корхоналарга ижтимоий солиқни қайтариб бериш амалиёти жорий қилинган эди. Ўтган даврда бундан 9 мингдан зиёд корхона фойдаланди ҳамда 100 минг ёшлар бандлиги таъминланди. Давлатимиз раҳбари бу ижобий тажриба муддатини яна икки йилга узайтириш бўйича кўрсатма берди.

“Янги Ўзбекистон ёшлари ташаббуслари” жамғармаси ва электрон

платформаси ташкил қилиниши белгиланди. Жамғармага 100 миллион доллар йўналтирилиб, бу маблағлар иқтидорли ёшларнинг энг яхши гоё, стартап ва лойиҳаларига қўлай ва енгил шартларда, зарур бўлса фоизсиз ажратилади.

IT-парклар бўйича тажрибадан келиб чиқиб, ҳудудларда “Креатив парк”лар ҳам ташкил этилади. Уларга IT-парк резидентларига берилган имтиёз ва енгилликлар қўлланади.

“Ёшлар дафтари” жамғармаси маблағлари ҳам кўпроқ касб ўргатишга, бандлиқни таъминлашга хизмат қилиши кераклиги таъкидланди. Шу боис, энди бу жамғарма орқали турдош хизматлардан бир вақтнинг ўзида фойдаланиш имконияти яратилиши белгиланди.

Давлат кўмагига муҳтож ёшлар ҳар бир вазир ва унинг ўринбосарлари, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари, сектор раҳбарлари, ректорлар, Миллий гвардия ва ҳарбий қисм командирларига номма-ном бириктирилди. Улар ўз ҳимоясидаги ўғил-қизларнинг касб-хунар ўрганишига, кредит, субсидия ва кафиллик олиш орқали бандлигига кўмаклашади.

Йиғилишда ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш масалаларига ҳам тўхталиб ўтилди.

Яқинда 100 мингдан ортиқ ёшлар ўртасида ўтказилган суровномада улар маҳалласида спорт билан шуғулланишга шaroит ҳамда кунгилочар масканлар етишмаслигини билдирган.

Шу боис, биринчи босқичда вилоят марказларида, кейинчалик туманларда кечая кундуз ишлайдиган ёшлар сайилгоҳлари ташкил этиш вазифаси қўйилди. Уларда спорт, киберспорт ва интеллектуал уйинлар, китобхонлик, караоке учун шaroитлар кўзда тутилди. Шунингдек, ҳар бир туманда “Ёшлар сайли” ва ижод кўчалари,

олий ўқув юртларида спорт лигалари, коворкинг ва театр студиялари ташкил қилинади.

Бугунги кунда 1,5 миллион ёшлар бўш вақтини чет тили ўрганишга бағишламоқда. Уларнинг бу интилишлари рағбатлантирилиб, хусусий марказларда тил ўрганиш харажатларига субсидиялар ажратилади.

Мақtabларда тўғарақларни жиҳозлаш ва мураббийларни қўллаб-қувватлаш, “Баркамол авлод” болалар марказлари самарадорлигини ошириш бўйича топшириқлар берилди. Ёшлар ўртасида “Касб-хунар олимпиадалари” ташкил қилиниши айтилди.

Бугунги глобаллашув даврида ёшлар тарбияси ва онгига таҳдидлар тобора кучаймоқда. Маърифатпарвар бобомиз Абдулла Авлоний “Ҳар бир миллатнинг саодати ёшларнинг яхши тарбиясига боғлиқдир” дея таъкидлаган.

Лекин маънавий тарғиботнинг қамрови ва таъсирчанлиги пастлиги, ёшларнинг қизиқишлари инobatта олинмаётгани кўрсатиб ўтилди.

Шу боис, Маънавият ва маърифат маркази фаолиятини такомиллаштириш, ёшларни мафкуравий таҳдидлардан ҳимоя қилиб, уларга соғлом фикр берадиган манбаларни кўпайтириш юзасидан топшириқлар берилди.

Умуман, бу соҳадаги давлат сиёсатини самарали ташкил этишга қаратилган “Янги Ўзбекистон ёшлари” дастурини ишлаб чиқиш, қонунчилиқни ўзгартириш вазифалари белгиланди.

Президентимиз ёшлар билан ишлаш барча раҳбарларнинг, кенг жамоатчилиқнинг, бутун жамиятимизнинг энг устувор вазифаси эканини таъкидлади.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар юзасидан вазирлар ва ҳокимларнинг ахбороти эшитилди.

ЎЗА

САВДО-ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИКНИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 11 апрель куни Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин билан ўтказган телефон орқали мулоқотида товар айирбошлаш суръатларини таъминлаш ва қўшма кооперация лойиҳаларини амалга оширишга қаратилган биринчи галдаги чора-тадбирлар муҳокама қилинди.

Икки мамлакат ишбилармонлари ва худудлари даражасидаги амалий ҳамкорлиқни илгари суришда апрель ойининг охирида Тошкент шаҳрида ўтказиладиган “Иннопром” халқаро саноат курғазмаси имкониятларидан самарали фойдаланиш масаласига алоҳида эътибор қаратилди.

Маданий-гуманитар алмашинув дастури доирасидаги ҳамкорлик сермахсул бўлаётгани мамнуният билан қайд этилди.

Ўзбекистон ва Россия раҳбарлари бўлажак икки ва кўп томонлама тадбирлар режасини ҳам кўриб чиқдилар.

ЎЗА

30 АПРЕЛЬ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ РЕФЕРЕНДУМИ КУНИ

ФАРОВОН ТУРМУШ КАФОЛАТИ

Бугун халқимизнинг ислохотларга ишончи ортиши учун зарур асослар шаклланди. Бу эса, ўз навбатида, янги режа ва дастурларни амалга ошириш учун имкониятлар эшигини очмоқда. Янги Ўзбекистоннинг 2022-2026 йилларга мўлжалланган тараққиёт стратегиясини “Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили”да амалга оширишга оид Давлат дастури бу борада миллий ривожланишнинг янги босқичини бошлаб берди.

Ушбу йўналишдаги серқирра фаолият эса “Инсон — жамият — давлат” ғояси асосида ташкил этилмоқда. Жамият ва давлат ҳаётининг барча тармоқларини қамраб олган давлат дастури миллат зиёлилари олдида ҳам кечиктириб бўлмас вазифалар

қўйди. Бу вазифалар келажакка дахлдор бўлиб, Янги Ўзбекистон ёшларининг фаровон истиқболи, халқимизнинг осойишта ҳаёти учун яқдил ҳаракатланишни тақозо этади.

Давоми 2-бетда

БУГУННИНГ ГАПИ

ИМТИЁЗЛИ МАҲСУЛОТЛАР НАРХИ

10 дан 26 фоизгача арзонлашди

Дунёда иқлим ўзгараётгани, кўп жойларда қурғоқчилик юз бергани оқибатида озиқ-овқат етишмовчилиги кузатилмоқда. Боз устига, халқаро майдондаги зиддиятлар туфайли маҳсулот ишлаб чиқариш ва етказиб бериш мураккаблашиб борапти. Пандемия ҳам логистика занжирлари ва ишлаб чиқарувчилар фаолиятига қаттиқ зарба берди. Табиий газ баҳосининг кескин ошиши туфайли мамлакатлар етарли миқдорда ўғит ишлаб чиқара олмапти, ўнлаб йиллар давомида шаклланган халқаро алоқаларда эса узилдишлар юзага келяпти.

Давоми 4-бетда

НУҚТАИ НАЗАР

МИЛЛИЙ ФУТБОЛИМИЗНИНГ ЖАНГОВАР РУҲИ

ХАЛҚИМИЗ ОРЗУ-УМИДЛАРИНИ РЎЁБГА ЧИҚАРИШ УЧУН КЕРАК

5-бетга қаранг.

ИНСОН ҚАДРИ УЧУН

АДОЛАТЛИ ИЖТИМОИЙ ДАВЛАТ ҚУДРАТИ

оддий одамлар ҳаётидаги ўзгаришлардан куч олади

Биз, юристлар одатда қонун тили билан гапиришга одатланиб қолганмиз. Жамиятдаги муносабатларда ҳам беихтиёр шу тилга кўчаверамиз. Ўрганиш бўлиб қолган. Аммо уйда-чи? Оила аъзоларимиз, яқинларимиз даврасида-чи? Албатта, она, опа, сингил ва аёл сифатидаги феъл-атворимиз ҳам бор.

Кейинги йилларда юртимизда ниҳоятда катта ва халқимизнинг асрий орзу-умидлари билан тўла бир ислохот бошландики, бу ҳақда гапирганда тилимиз сира расмийча айланмайди. Бунинг ҳеч иложи йўқ. Бу — оддий одамларни уй-жой билан таъминлаш сиёсати.

Мен, аввало, аёл сифатида шахсий уй-жойга эгалик ҳиссини, рўзгор юмушию фарзандлар тарбиясидаги ширин ташвишларни яхши тушунаман. Шу нуқтаи назардан айтишим жозикки, мамлакатимизда ўз муқим бошпанасига эга бўлишни йиллар

мобайнида фақат орзу қилиб келган аҳолини уй-жой билан таъминлаш сиёсати ва бу орқали минглаб оилаларга кириб келган бахтли, тўқис ҳаёт шуқуҳининг қиёсини, баҳосини топиш қийин.

Давоми 3-бетда

30 АПРЕЛЬ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ РЕФЕРЕНДУМИ КУНИ

ФАРОВОН ТУРМУШ КАФОЛАТИ

Шухрат СИРОЈИДДИНОВ,
Алишер Навоий номидаги
Тошкент давлат ўзбек тили
ва адабиёти университетининг
ректори

Бошланғичи 1-бетда

Тараққиёт стратегиясида белги-ланган кенг қўламли вазибалар, халқпарвар давлат барпо этиш, инсон ҳуқуқ ва манфаатлари, кадр-қиммати-ни янада самарали таъминлаш каби мақсадлар туб ислохотларга мос янги конституциявий-ҳуқуқий маконни яратиш заруратини юзага келтирди. Шу боис, бугун янги тахрирдаги Конституциямиз узок муҳокамалардан сўнг халқ иродасига ҳавола этилмоқда. Яъни жорий йил 30 апрель куни “Ўзбекистон Республикаси Конституцияси тўғрисида”ги конституциявий қонун лойиҳаси умумхалқ референдумига қўйилади.

Биз янги тахрирдаги Конституция-мизга нима учун овоз берамиз? Бунга асослар кўп. Улардан энг муҳимларидан бири — таълим тизимига бўлган юксак эътибор.

Президентимиз доим таъкидлагани-дек, бугунги кунда таълим сифатини ошириш мамлакатимизни ривожлан-

тиришининг ягона тўғри йўли эканини барчамиз англаб етдик. Шу боис, Ўзбекистонда таълим-тарбияга, жумладан, мактабга ва мактаб таълими, олий ҳамда ўрта махсус касбий таълимни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Бош қонунимизнинг янги тахририда таълим сифати ва давомийлиги кафолатланган, бепул умумий ўрта таълим, шунингдек, танлов асосида давлат таълим ташкилотларида бепул олий маълумот олиш ҳуқуқи мустақамланиб, алоҳида эҳтиёж ва индивидуал имкониятларга эга болалар учун инклюзив таълим-тарбияни ташкил этиш кўзда тутилмоқда. Шу билан бирга, давлат иқтидорли ёшларнинг моддий аҳолидан катти назар, таълим олиш давом эттирилишини кафолатлаб, таълим муассасалари ва ташкилотларининг хусусий ва бошқа шакллари ривожлантириш учун тенг шароитлар яратиш назарда тутилган.

Бу бежиз эмас. Халқимиз Учинчи Ренессанс пойдеворини бунёд этишдек улғувор мақсад сари интилаётган экан, бу эзу йўлда бизга таянч ва тирак бўладиган, олдинга руҳлантирадиган Конституциямиз ҳам шу қадар мукамал, ҳар томонлама пишиқ-пuxта, аниқ бўлмоғи лозим. Янги тахрирдаги Конституциянинг “Давлат ва жамият болаларда ҳамда ёшларда миллий ва умуминсоний қадриятларга содиқлигини, мамлакатидан ҳамда халқнинг бой маданий меросидан фахрланишини, ватанпарварлик ва Ватанга бўлган меҳр-муҳаббат туйғулари шакллантириш тўғрисида ҳамхўрлик қилиши” алоҳида қайд этилмоқда.

Бу ҳамхўрликни давлатнинг ёшларга юксак ишончи ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган вертикал тизим яратилаётгани, фаол фуқаролик позиция ва қатъий ҳаётий қарашларга эга ёш лидерларни етиштиришдаги манзилли ишлар янада кенгайтиришга замин, деб ишонч билан айтиш мумкин.

Ривожланган мамлакатлар конституциясида ёшларга оид давлат сийёсатининг асосий қоида ва тамойиллари акс этгани кўзатилади. Жумладан, Бразилия Конституциясида ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига алоҳида боб ажратилган. Унда ёшларнинг таълим олиши, саломатлиги, маънавий, интеллектуал, жисмоний ривожланиши кафолатлари, ҳуқуқ ва манфаатлари, эркинликлари ҳимояси, ижтимоий-сийёсий иштирокини таъминлаш масалалари алоҳида моддаларда белгиланган. Бизда ҳам шундай сийёсат юритилмоқда. Жумладан, янги тахрирдаги Конституциямизда “Фуқаролар давлат таълим ташкилотларида танлов асосида давлат ҳисобидан олий маълумот олишга ҳақли” деб белгилаб қўйилмоқда. Бу эса давлат иқтидорли ёшларнинг олий таълим муассасаларида давлат гранти асосида ўқиш имкониятини кафолатлайди. Олий таълим муассасаларига ҳам янги тахрирдаги Конституциямизда қонунга мувофиқ академик эркинлик, ўзини ўзи бошқариш, тадқиқотлар ўтказиш ва ўқитиш эркинлиги ҳуқуқига эгаллиги қайд этилмоқда.

Таълим тизимининг ҳаракатлантирувчи кучи бўлиши педагоглар ҳуқуқлари ҳам энди янада мустақамланади. Уларнинг шаъни ва обрў-эътибори давлат ҳимоясида экани конституциявий кафолатланмоқда. Уз навбатида, педагог ходимларнинг касбий фаолиятига аралашшга, уларнинг хизмат мажбуриятларини бажаришига монелик қилишга йўл қўйилмаслиги қатъий белгиланмоқда. Унда бундай дейилади: “Ўзбекистон Республикасида ўқитувчининг меҳнати жамият ва давлатни ривожлантириш, соғлом, баркамол авлодни шакллантириш ҳамда тарбиялаш, халқнинг маънавий ва маданий салоҳиятини сақлаш ҳамда бойитишининг асосий сифатида эътироф этилади.

Давлат ўқитувчиларнинг шаъни ва кадр-қиммати ҳимоя қилиши, уларнинг ижтимоий ва моддий

фаровонлиги, касбий жиҳатдан ўсиши тўғрисида ҳамхўрлик қилади”.

Бу ҳуқуқлар қанчалик қимматли ва долзарблигини умрини ўқитувчиликка бағишлаган, мажбурий меҳнатга мажбурланган, таййиқларга учраган заҳматқаш педагоглар яхши англайди. Ўқитувчининг зиммасига ниҳоятда оғир юкни осиб қўйиш ва оқибатда таълим тизими ҳам оғирлашиб бораверди. Ачинарлиси, ўқувчи қўйган баҳоси учун қалтқанган ўқитувчиларни ҳам кўрди. Ўқитувчи ҳамма бошлик бўлди. Ўқувчининг оиласи, маҳалла ноизи, ҳокимлик, яна қайси бир ташкилотлар, хуллас, ҳамма ўқитувчининг дарсига, фаолиятига аралашши оқибатида жамиятда уларнинг обрўси тушиб бори. Энди эса конституциявий қонун билан ўқитувчининг фаолияти муҳофаза қилинади.

Янги тахрирдаги Конституциямизда Ўзбекистон ҳуқуқий, ижтимоий, дунёвий демократик давлат экани белгилаб қўйилмоқда. Бу эса юртимизда аҳолининг барча қатламлари, хусусан, болалар, усмирлар, ёшлар, хотин-қизлар, нуронийлар ва имконияти чекланган

инсонларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш учун барча зарур шароитлар яратилишини аниқлатади. Аслида, Янги Ўзбекистонда бу ишлар аллақачон бошлаб юборилган. Кейинги етти йилда инсон қадрини улғулаш, ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, халқ манфаатларини таъминлаш йўлида асрларга татигулик ишлар амалга оширилди.

Ҳар турли баҳоналар билан тақиққа олинган илм-фан, адабиёт ва маданият намояндалари номидан “қора тамға”лар олиб ташлангани ёки оёқларга кишан бўлган “прописка” муаммосига барҳам берилгани бу борадаги айрим мисоллар, холос. Лекин шуларнинг ўзи ҳам минглаб инсон тақдирини ўзгартирди, ҳаётда янги саҳифа очди. Айниқса, жадидлар номи улғунмоқда, уларнинг ноҳақ айбонларга асосан, ўлимга ҳукм қилинган қонун тасдиғини топди. Умрини эл-орт ривожига бағишлаган кўп-жадид болаларимизнинг ўлмас асарлари арзимас сабаблар билан қайсидир маънода халқдан йоталангани, унинг меҳридан, эътиборидан сунъий

равишда узоклаштирилгани соҳанинг бир вакили, қолаверса, оддий инсон сифатида ҳам қалбимизни изтиробга солган. Мана шу изтироб бугун йўқолди. Жадидларга ва улар ижодига эҳтиром қалбимизни қувонтирмақда.

Янги тахрирдаги Конституцияга киритилган катта ўзгаришлардан яна бири — унда “Ҳар кимга илмий, техникавий ва бадиий ижод эркинлиги, маданият ютуқларидан фойдаланиш ҳуқуқи кафолатланади. Интеллектуал мулк қонун билан муҳофаза қилинади. Давлат жамиятнинг маданий, илмий ва техникавий ривожланиши ҳақида ҳамхўрлик қилади”, дейилган. Шу пайтгача бадиий ижод эркинлиги тушунчаси қонунан кафолатга эга эмас эди. Бу билан-билан цензура ижоддаги мисли кўрилмаган тўсиқ саналган. Энди эса Бош қонунимизда ижод эркинлиги кафолатланмоқда.

Ватанимизда кечган буюк цивилизациялар халқимиз миллий характеридаги бош хусусиятлар — яқдиллик, ҳам-жиҳатли ва ҳамкорликдан куч олган. Ана шу ўзақ фазилатларимиз эса ички ва ташқи ҳавфларни даф этиш, биқиқликдан ҳамкорлик ва интеграцияга, илм ва маърифатга эришишнинг асоси ҳисобланган мустақам бирлашишга бўлган интилишни кучайтирган.

Президентимиз Учинчи Ренессансга эришиш учун имкониятларимиз етарлигини алоҳида таъкидлади. Хусусан, “олдимизга қўйган улғу мақсадларга эришиш учун барчамиз бирлашиб, бир ёқадан бош чиқариб, биргаликда ҳаракат қилишимиз керак” лигига алоҳида уруғ берди. Бирлашши даражаси қанча юқори бўлса, юз берган вазиятларда мақбул ечимларга келиш имконияти шунчалик катта бўлади. Бугун минглаб фуқаролар, нуроний ва ёшларимиз, турли миллат вакиллари, ўқитувчилар, тиббиёт ходимлари, тадбиркорлар, фуқаролик жамияти институтлари вакиллари, умуман, жонажон Ўзбекистонимиз тақдирига бефарқ бўлмаган барча юртдошларимиз катта сийёсий жараён — умумхалқ референдуми арафасида турибди. Референдумда фаол қатнашиш ўз келажагига бефарқ бўлмаган барча ватандошларимиз учун фарз. Зеро, ўтган йилларда халқ оғзидан ташмаётган орзу-ти-лақлар реал воқелик касб этишининг ягона кафолати янги тахрирдаги Конституциямиз қабул қилиниши билан янада кўр олади.

ПРЕЗИДЕНТ ТАШРИФИДАН СЎНГ

Шерзод ҚУЛМАТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати

Мамлакатимиздаги ислохотлар, бунёдкорлик шуқуқи, маънавий-маданий ишлар самараси сирдарёликлар ҳаётига ҳам янгича мазмун киритмоқда. Зеро, вилоятда сўнгги 6 йилда бир неча ўн йилликларда амалга ошмаган ишлар қилинди.

Худудда кенг қўламли бунёдкорлик ишлари олиб борилган бўлса-да, яқин-яқингача олис қишлоқларда истиқомат қилаётган оддий одамларнинг яшаш шароитини яхшилашга етарлича эътибор қаратилмаган эди. Аксарият қишлоқларда кўчалар, ижтимоий соҳа объектлари, ичимлик сув, электр таъминоти каби муҳим соҳалар йиллар давомида қаровсиз ва эътиборсиз қолиши натижасида ночор аҳолга келиб қолган, бу эса аҳолининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлар эди.

Сўнгги йилларда қисқа муддатда вилоятда мисли кўрилмаган ислохотлар бўлди. Нафақат вилоят маркази, балки энг олис қишлоқлар ҳам мутлақо замонавий қиёфа касб этди. Одамларни йиллар давомида ўйлантириб келган йўл, ичимлик сув, электр энергияси билан боғлиқ масалалар ечилди.

Бу ютуқлар тасодиқ эмас. Улар негизда чуқур ўйланган сийёсат, халқимизнинг фидокорона меҳнати турибди. Изчиллик билан ҳаётга татбиқ этилаётган ислохотлар натижасида тадбиркорлик ривожланди, янги корхоналар қад ростлади. Маҳалла гузари, дукон, кутубхона, болалар майдончалари барпо этилди. Одамлар меҳнат қилиб, даромад топиши, ҳар бир кундан, ҳаётдан рози бўлиб яшаш учун барча шароитлар муҳай қилинди.

ҲАЁТДАН РОЗИ БЎЛИБ ЯШАШ СУРУРИ

Айниқса, тадбиркорлик ва фермерликни қўллаб-қувватлаш, уларнинг эркин ва самарали фаолият юритиши учун берилган имкониятлар, яратилган шароитлар қўламини ниҳоятда кенгайтирди. Натижада улар аҳоли бандлигини таъминлаш баробарида ўз маҳсулотларини нафақат ички бозорга чиқармоқда, балки хорижга ҳам экспорт қилмоқда. Янги иш ўринлари яратиб, вилоят иқтисодиётига, аҳоли фаровонлигини оширишга ҳисса қўшяпти.

Сўнгги олти йилда вилоятга 30 триллион сўм инвестиция жалб қилиниб, 6640 та янги корхона ишга туширилди. Бу орқали 55 минг доимий иш ўрни яратилиб, 17 минг оила камбағалликдан чиқарилган. Узингиз айтинг, ушбу рақамни бор-йўғи 6-7 йил илгари мисол қилиб келтириш мумкинми? Бу охириги йиллардаги изчил ислохотлар самарасидир.

Сирдарёда ҳам тадбиркорлар йил сайин кўпаймоқда. Қурилиш материаллари, фармацевтика, чарм ва озиқ-овқат саноати каби янги тармоқлар пайдо бўлди.

Кейинги йилларда вилоятда бўлаётган ўзгаришлар, янгиликлар ҳақида кўп ва хўп ёзиш мумкин. Аммо бу ерда йил сайин, кун сайин бўлаётган ўзгаришларни бир мақолага сиғдиришнинг иложи йўқ.

Президентимизнинг узокни кўзлаб юритаётган прагматик халқчил сийёсати туфайли одамлар елкасидан ташвиш, муаммолар тоғи ағдарилмоқда, кўн-гилларга чўккан қоронғу пардалар сидириб ташланмоқда. Одамларга орзу-ҳавас, ғурур-ифтихор, шодлик қайтмоқда.

Утган йил октябрда Президент ташрифидан сўнг Сирдарёни “иш-сизликдан холи худуд”га айлантириш бўйича дастур қабул қилинган эди. Дастурдаги тадбирлар учун вилоятга қўшимча 2 триллион сўм ажратилди. Жумладан, 20 минг аҳоли имтиёзли кредит билан таъминланди, 5 минг иш-сиз ёшга асбоб-ускуналар учун грантлар ажратилди. 2 мингдан ортиқ янги хунарманд фаолияти йўлга қўйилиб, 12 мингдан зиёд йигит-қиз касб-хунарга ўқитилди. Аҳоли деҳқончилиги учун қўшимча 5 минг гектар ер тарқатилиб, 10 минг аҳоли даромадли иш билан таъминланди. Бу сазй-ҳаракатлар

халқимиз фаровон турмуш кечирishi, доимий даромад манбаига эга бўлиб, мурод мақсадига етиши, чинакамига қадр топиши учундир.

Муболагасиз айтиш мумкинки, бугунги Сирдарё кечаги Сирдарё эмас! Вилоятда бўлаётган ўзгаришлар, энг муҳими, одамлар онги ва дунёқарашдаги ўзгаришлар Сирдарёнинг ҳақиқий равишда янги тарихи бошланганидан дарак беради. Биргина ҳаётий мисол. Президентимизнинг таклифи билан қисқа муддат — бир йил ичида Ховос тумани марказида бутунлай янги шаҳар қад ростлади. Яъни “Ховос сити”даги кўп қаватли турар жойлар эгаларига топширилиб, 1000 дан ортиқ оила ўз уйига эга бўлди.

Давлатимиз раҳбари ислохотларнинг “маҳаллабай” тизимида қандай йўлга қўйилгани, одамлар ҳаётидаги ўзгаришларни кўриш, навбатдаги режаларни белгилаш ҳамда халқ билан мулоқот қилиш мақсадида шу йил 7 апрель куни Сирдарёда бўлди. Узок қутилган ташриф худуд аҳлининг кайфиятини янада кўтарди, уларни фаолиқка чорлади, янги марралар сари руҳлантирди. Таъбир жоиз бўлса, ҳаракатга келтиргани рост.

Сирдарёнинг ер, сув ва табиат ресурслари бой. Аҳоли жон бошига экин майдонлари бошқа худудларга нисбатан 2-3 баробар кўп. Вилоятда қишлоқ хўжалигининг сув билан таъ-

“ СЎНГИ ОЛТИ ЙИЛДА ВИЛОЯТГА 30 ТРИЛЛИОН СЎМ ИНВЕСТИЦИЯ ЖАЛБ ҚИЛИНИБ, 6640 ТА ЯНГИ КОРХОНА ИШГА ТУШИРИЛДИ. БУ ОРҚАЛИ 55 МИНГ ДОИМИЙ ИШ ЎРНИ ЯРАТИЛИБ, 17 МИНГ ОИЛА КАМБАҒАЛЛИҚДАН ЧИҚАРИЛГАН. ЎЗИНГИЗ АЙТИНГ, УШБУ РАҚАМНИ БОР-ЙЎҒИ 6-7 ЙИЛ ИЛГАРИ МИСОЛ ҚИЛИБ КЕЛТИРИШ МУМКИНМИДИ? БУ ОХИРГИ ЙИЛЛАРДАГИ ИЗЧИЛ ИСЛОХОТЛАР САМАРАСИДИР.

минланганлик даражаси ҳам юқори. Агар бу соҳага илм ва инновация олиб кирилса, маҳсулот этиштириш ҳажми ва экспортини ошириш мумкин. Зеро, Сирдарё пойтахт Тошкент шаҳрига яқин жойлашган. Шунингдек, у икки қўшни давлат билан қулай транспорт йўлагига эга. Демак, энди бор имкониятларини ишга солиб, Сирдарёни саноат, тадбиркорлик, қишлоқ хўжалиги, таълим ва тиббиёт бўйича илғор инновациялар худудига айлантириш лозим. Бу борада Хитой тажрибасига таяниш кўп келади. Чунки бу давлат мазкур соҳаларда катта ютуқларга эришган.

Аҳамиятлиси, хитойлик инвесторларнинг ҳам вилоятимизга қизиқиши катта. Буни қуйидаги рақамлардан кўриш мумкин: охириги олти йилда улар билан бирга Шириш шаҳри, Мирзаобод

ва Сирдарё туманларида 60 дан ортиқ йирик саноат корхонаси очилди. Вилоятга 2022 йилнинг ўзида Хитойнинг 250 миллиард доллардан зиёд инвестицияси жалб қилинди.

Президентимиз Сирдарёда 5 та янги ташаббусни эълон қилдики, уларнинг барчаси аҳоли фаровонлигини яхшилаш, тадбиркорликни ривожлантириш, камбағалликни қисқартириш, одамларни рози қилишга қаратилган билан аҳамиятлидир. Хусусан, илғор инновациялар худудига биофармацевтика, қурилиш материаллари, қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат, электротехника, тиббиёт, таълим соҳаларининг 20 та йўналишидаги лойиҳага алоҳида имтиёзлар режими жорий қилиниши тўғри ва

Масалан, вилоятнинг 11 та тумани ва шаҳри Хитой модели асосида саноатта ихтисослаштириш, ҳар бирида инновацион технопарклар очилиб, уларда электротехника, биофармацевтика, кимё, қурилиш материаллари, ипак ва озиқ-овқат саноатида инновацион лойиҳалар амалга оширилиши пировардида, фақат ва фақат инсонни рози қилишга, худуд иқтисодиётини ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлашга хизмат қилиши аниқ.

Президентимиз вилоятларга ташрифи чоғида “Халқ рози бўлса, ишимизда унум ва барака бўлади”, дея кўп тақорлайди. Бу бежиз эмас, албатта. Боиси, ривожланишнинг муҳим омилларидан бири одамларни рози қилиш, уларга муносиб яшаш шароити яратиш, эртанги кунга бўлган ишончини янада мустақамлашдир.

Сирдарёда ижтимоий муаммоларни ҳал қилишга жорий йилги давлат дастурларида кўзда тутилган 685 миллиард сўмга қўшимча 380 миллиард сўм, оилавий тадбиркорликни ривожлантиришга яна 110 миллиард сўм ажратилиши ана шу эзу мақсадга қаратилган, десак муболага бўлмайди. Шу билан бирга, саноат, аграр соҳа ва тадбиркорлик лойиҳаларига 1 миллиард доллар, инфратузумла барпо этишга 105 миллион доллар жалб қилинади. Ташриф чоғида хорижий инвестициялар жалб қилиб, Сирдарё вилоятини инновацион худудга айлантириш вазифаси қўйилдики, бу шу вилоятдан сайланган депутат сифатида бизнинг зиммамизга ҳам катта масъулият юклайди.

Қисқаси, бугун вилоятда муъжизалар рўй бермоқда. Бундай яратувчилик, бунёдкорлик руҳи янги марраларни забт этишга чорлайди. Юртдошларимизнинг кўзларидаги қувонч, ҳаётдан мамнунлик, айниқса, ёшларимизнинг нигоҳларида барқ уриб турган ғайрат-шиқоат, эртанги кунга ишонч ёлқинлари уларнинг порлоқ келажагидан далолат беради.

Давлатимиз раҳбарининг бу галги ташрифи эса вилоятни янада ривожлантириш, инсон қадрини улғулаш, халқни рози қилиш, худуднинг бекиёс имкониятларини юзага чиқариш, халқимиз фаровонлигини юксалтириш, турмуш шароитини янада яхшилашга хизмат қилади.

ИНСОН КАДРИ УЧУН

АДОЛАТЛИ ИЖТИМОЙ ДАВЛАТ ҚУДРАТИ

Оддий одамлар ҳаётидаги ўзгаришлардан куч олади

Саҳибжамал ЖОЛДАСОВА, юридик фанлари доктори

Бошланиши 1-бета

Яқин ўтмиш хотиралари

Бир ҳамкасбим бор, ҳар сафар янги-янги қилинган уй-жой сиёсати ҳақида гап кетганида, “Мен аввалги замон бўлганида бугунгидек ўз уйим бўлишини тасаввур қилолмасдим, уйли бўлолмасдим, Тошкентда доимий пропискам ҳам йўқ эди. Участкավойларга юзма-юз келишдан безиллаб юрардим”, дейди. Бу гапни ундан ўн марта лаб шитганмиш. У тақоррлашдан, биз эшитишдан зерикмаймиш.

Нимага шу ҳақда қанча гапирсак мездага тегмайди. Чунки яқин ўтмишдаги уй-жой сиёсати билан боғлиқ катта ва ҳаётий жиддий муаммолар деярли ҳар бир юрдошлардан қаттиқ ташвишга солиб келар, бу шаҳарларда, вилоятлар марказида, айниқса, Тошкент шаҳрида жуда оғир муаммолардан бири эди.

Пойтахтда бир қарич ер — бебаҳо. Уй-жой қилишнинг ўзи бўлмайди. Қасбимиз тақозоси билан уй, мерос талашли юз кўрмас бўлиб кетган ака-укаларни, опа-сингилларни кўп кўрдик. Улар орасида хатто жиноятга қўл ур-ганлари бўлди, қотиллик содир этилган вазиятлар ҳам учради.

Уша вақтларда уй-жой мижозлари, ота-она ёки яқин қариндошлардан қолган кўчмас мулк мероси билан боғлиқ ажрим иши судларда энг кўп қўрили-дан масалалардан бири бўлиб қолганини яхши эслаймиз.

Айтиш керакки, уй-жой муаммоси билан боғлиқ мамлакатдаги, хусусан, Тошкентдаги мураккаб вазият одамлар орасида меҳр-оқибат ришталари су-сталашиб, давлатга бўлган ишончининг йўқолиши, натижада, жамиятда ҳисоз, тушкун кайфият урчишига олиб келди. Бу, табиийки, мамлакат ривожини учун ҳам катта хатар эди. Чунки қайси дав-латда оддий одамларда ислохотларга, бугунги ва эртанги кунга ишонсизлик кайфияти пайдо бўлса, унинг оқибати ҳеч қачон яхшилик билан тугамаган.

Шундай оғир, тахликали бир ва-зиятда Президент Шавкат Мирзиёев-нинг қатъий ва мустақкам иродаси билан бошланган янги уй-жой сиёсати одамлар ҳаётини тубдан ўзгартириб юборди, жамиятимизнинг янги қиёфа-сини шакллантирди.

Ижтимоий адолат эпкинни

Биз Янги Ўзбекистонни “ижтимоий адолат” тамойили асосида қуришни мақсад қилганмиш. Бу шуни анигла-дики, мамлакатимизда барча одамлар салоҳиятини юзага чиқариши учун тенг шaroитлар яратилади, халқимиз ке-лажақда эмас, бугун ҳам яхши яшашни йўлида барча имкониятлар сафарбар этилади, камбағалликни тугатиш чо-ралари қўрилади.

Энг муҳими, бугун шу мақсадлар-нинг амалдаги рўйбени ҳар биримиз ўз ҳаётимиз мисолига қўриб, ҳис қилиб турибмиз.

Биргина маҳалла тизимини олай-лик. Бугунги Ўзбекистон маҳаллалари

том маънода тинчлик ва осойишталик пойдеворида, аҳиллик ва меҳр-оқибат кўрғонига айланди. Нима учун шун-дай бўлди? Боиси шундаки, ислохот-лар, аввало, маҳалладан, оилалардан бошланди. Бунинг яна бир муҳим оми-ли бор. Бу ҳам бўлса — муҳтож аҳоли қатлами имтиёзли шартлар асосида уй-жой билан таъминланганида.

Энди мана шу тизим конституция-вий кучга кириб, ортага қайтмас тус ол-моқда. Гап шундаки, янги таҳрирдаги Конституциямизнинг 47-моддасида “ҳар ким уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эга” экани ҳамда “ҳеч ким суднинг қарорисиз ва қонунга зид тарзда уй-жойидан маҳрум этилиши мум-кин эмас”лиги қатъий белгилаб қўйил-моқда.

Биргина мана шу икки норманин-г ҳаётимиздаги аҳамиятини теран ан-ласак бўлди. Зеро, у янгиланаётган ҳаётимизда жуда муҳим аҳамият касб этадики, бу ҳақда сўз юриштишдан ол-дин, айрим халқаро муносабатлар ва мамлакатимизда амалга оширилаёт-ган чора-тадбирлар ҳақида тўхталиб ўтиш ўринли бўлади.

Бугунги кунда дунёда инсоният-нинг уй-жойли бўлиш ҳуқуқи уларнинг етарли даражада ҳаёт кечириши учун муҳим бўлган ажралмас ҳуқуқи сифа-тида қаралади. Мазкур ҳуқуқ Инсон ҳуқуқлари буйича бутунжаҳон декла-рацияси, Фуқаролик, ижтимоий ва ма-даный ҳуқуқлар тўғрисидаги халқаро пакт ва инсон ҳуқуқлари соҳасидаги бошқа халқаро ҳужжатларда ўз ифода-сини топади.

Ўзбекистон ижтимоий давлат си-фатида қатор халқаро, шу жумладан, юқорида қайд этилган умумбашарий ҳужжатларни ратификация қилар экан, уй-жойли бўлиш ҳуқуқини ҳа-ётга татбиқ этишга қаратилган чора-ларни қўриб чиқмоқда. Бу икки муҳим йўналишда амалга оширилади. **Биринчидан**, инсоннинг уй-жойли бў-лиш ҳуқуқини ҳимоя қилиш ва ҳавф-сизлигини таъминлаш, **иккинчидан**, давлат томонидан ижтимоий ёрдам ва қўллаб-қувватлашга эҳтиёжи бўл-ган шахслар уй-жойли бўлиши учун шароитлар яратиш.

Утган йиллар давомида Ҳара-катлар стратегияси доирасида ҳуқуқий мулк ҳимояси, шу жумладан, уй-жой мулкдорларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган қатор норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Хусусан, 2022 йили Уй-жой кодексига киритилган ўзгаришларга кўра, давлат ёки жамият эҳтиёжлари учун олиб қўйилиши муносабати билан фуқаролар мулкда бўлган уйлар (квартиралар) бузилган тақдирда, мулкдорларга уларнинг танлови буй-ича ва тарафлар келишувига кўра, уй-жой майдонининг ижтимоий нор-масидан кам бўлмаган сахндаги, бар-ча қулайликлари бўлган, аввалгисига тенг қимматли бошқа турар жой мулк қилиб берилади ҳамда дов-дарахт-ларнинг ёхуд бузилаётган уй (квар-тира), бошқа иморатлар, иншоотлар ва дов-дарахтларнинг бозор қиймати тўлиқ ҳажда тўланади.

Бугунги кунда аҳолини арзон уй-жой билан таъминлашга давлат сиё-сати даражасида эътибор қаратил-моқда. Хусусан, 2017-2021 йилларда қишлоқ жойларда янгиланган намуна-вий лойиҳалар буйича арзон уй-жой-лар қуриш дастурига, асосан, Ислom тараққиёт банки иштирокида амалга оширилган ишлар эътиборга молик. Унинг доирасида янгиланган лойиҳа-лар буйича 53 мингдан зиёд арзон

“**БУГУНГИ КУНДА ДУНЁДА ИНСОНИАТНИНГ УЙ-ЖОЙЛИ БЎЛИШ ҲУҚУҚИ УЛАРНИНГ ЕТАРЛИ ДАРАЖАДА ҲАЁТ КЕЧИРИШИ УЧУН МУҲИМ БЎЛГАН АЖРАЛМАС ҲУҚУҚИ СИФАТИДА ҚАРАЛАДИ. МАЗКУР ҲУҚУҚ ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ БЎЙИЧА БУТУНЖАҲОН ДЕКЛАРАЦИЯСИ, ФУҚАРОЛИК, ИЖТИМОЙ ВА МАДАНИЙ ҲУҚУҚЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ХАЛҚАРО ПАКТ ВА ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ СОҲАСИДАГИ БОШҚА ХАЛҚАРО ҲУҶЖАТЛАРДА ЎЗ ИФОДАСИНИ ТОПГАН.**”

уй-жойлар қурилди, 65 минг оиланин-г яшаш шароити яхшиланди. Бундан ташқари, ушбу тоифадаги уй-жойлар-ни сотиб олиш имкониятини кўпроқ одамларга тақдим этиш мақсадида жорий йил учун уларнинг сонини 1,5 баробарга ошириш ва 9 минг квартира ҳамда яқка тартибдаги уй-жойларни қуриш режалаштирилган.

Шуни таъкидлаш жоизки, уй-жойли бўлиш ҳуқуқи бошқа ҳуқуқлар билан чамбарчас боғлиқ. **Биринчидан**, ушбу ҳуқуқ инсонни ўз уйдан мажбуран чиқариб юборилиши ёки уйи бузили-шидан ҳимоя қилади. **Иккинчидан**, уй-жой мулкдорини уйига нисбатан учинчи шахслар томонидан таъжовуз қилинишидан ҳимоялайди. **Учин-чидан**, яшаш жойини эркин танлаш ҳуқуқи рўёбга чиқишига омил сифати-да хизмат қилади. **Тўртинчидан**, дав-лат томонидан ёрдамга муҳтож шах-сларнинг уй-жой шароитини яхшилаш имкониятини яратди.

Ушбу ҳуқуқлар қонун билан кафо-латланади ҳамда уларни бузганлик учун қонунчиликда белгиланган тар-тибда жавобгарликка тортилади.

Шунингдек, уй-жойли бўлиш ҳуқуқи ҳар бир шахсга агар ушбу ҳуқуқ бузила-диган бўлса, қўрилган зарарни қўллаб беришни талаб этиш ҳуқуқини беради. Хусусан, ўтган бир неча йил давомида “уй-жойни бузиш”, “снос” деган гапни эшитмаган ватандошимиз қолмаган бўлса керак. Бузилган уй-жой учун ўз вақтида етарли даражада компенса-ция тўлаб берилмагани учун айрим ватандошларимиз учун бу сўзлар “адо-латсизлик” синонимига айланган эди.

Ушбу масала жиддий бўлгани са-бабли, Президентимиз ўтган йили Конституциявий комиссия азолари бил-лан учрашувида шахсий мулкка бўлган ҳуқуқ учун суд ҳимоясини кучайтириш, бу ҳуқуқни конституциявий кафолат-лаш зарурлигини таъкидлаганди.

Умуман, бу муаммони ҳал қилиш мақсадида ҳуқуқнинг 2019 йил 16 ноябрдаги 911-сон қарори билан Ер участкалари олиб қўйилиши ва олиб қўйилаётган ер участкасида жойлашган кўчмас мулк объектлари мулкдорларига компенсация бериш тартиби тасдиқланган. Шунингдек, мазкур қарор билан ҳокимликлар тузилмасида Ер участкаларини олиб қўйиш ва компенсация бериш ишларини мувофиқлаштириш шуб-баси ташкил этилди. Унинг асосий вазифаларидан бири ер участкаси олиб қўйилиши ташаббускори ва кўчмас мулк объектлари мулкдорла-ри ўртасида тузилган, компенсация миқдори, тури ва бериш муддати на-зарда тутилган келишувлар ҳисобини юриштидан иборат. Маълумот учун,

2020 йил 1 январь ҳолатига кўра, ноқонуний уй-жойни бузиш натижа-сида мулкдорлар олдидан қарз 443 миллиард сўмни ташкил қилган бўл-са, йил давомида деярли ярми, яъни 202 миллиард сўм қоплаб берилди. Шундан 151,5 миллиард сўм нақд пулда компенсация қилинган бўл-са, 10,7 миллиард сўм миқдорда ер участкалари ажратилди, қолган 39,2 миллиард сўм миқдорда мулк шакли-да қолган.

Ҳуқуқат қарори билан белгиланган мазкур тартибдаги қондалар кейинча-лик юридик кучи юқори бўлган норма-тив-ҳуқуқий ҳужжатга ўтказилди. Ху-сусан, 2022 йили “Ер участкаларини компенсация эвазига жамоат эҳтиёж-лари учун олиб қўйиш тартиб-тао-миллари тўғрисида”ги қонун қабул қилинди. Унда ер участкаларини ком-пенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйишга асослар аниқ бел-гиланди. Шунингдек, маҳаллий ке-нашларнинг ер участкаларини жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш ва кўчмас мулк объектларини бузиш тўғрисидаги қарорлари қонунга ҳилоф, деб топи-лан тақдирда жимсоний ва юридик шахсларга етказилган зарарнинг ўрни, биринчи навбатда, марказлаштирил-ган жамғармалар маблағлари ҳисоби-да қопланиб, кейинчалик ушбу маб-лағлар айбдор шахслардан регресс тартибда ундириш мажбурияти бел-гиланди.

Ана энди юқорида айтганимиз, янги таҳрирдаги норма мазмун-моҳиятига келсак.

“**Ҳар ким уй-жойли бўлиш ҳуқуқи-га эга**”. Бу норма мамлакатда кучли ижтимоий адолатни таъминлашда-ги бош асос бўлади, десак муболага эмас. Боиси, ҳар қандай ижтимоийла-шув ҳодисаси ва дахлдорлик ҳисси, инсоний муносабатлар, сиёсийлашув жараёни, аввало, эгаллик туйғуси билан уйғун шаклланади, тақомиллашиб бо-ради.

Эгаллик туйғуси эса жамиятдаги фаол ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маданый-маърифий муҳитни тарбия-лайди, жуда бўлмаганда унга жўшқин-лик улашади. Шундай экан, ҳар бир юрдошимизнинг ўз уйи бўлиш ҳуқуқига эгаллиги замирида, биринчи навбатда, давлат ўз зиммасига ана шу ниҳоятда катта масъулиятни олгани англаши-лади. Яъни бу ҳуқуқ таъминлашида бoш ислохотчи ва яқин кўмакчи бўлиб давлатнинг ўзи қолади.

“**Ҳеч ким суднинг қарорисиз ва қонунга зид тарзда уй-жойидан маҳрум этилиши мумкин эмас**”лиги эса ана шу таъсирчан ҳамда амалий фаол ижтимоий адолатнинг барқарор-лиги ва давомийлигини таъминлайди.

Ҳеч ким эътибордан четда қолмайди

Ёдингизда бўлса, янги ва арзон нархларда, имтиёзли шартларда уй-жой қурилиши бошланган вақтда одамлар орасида турли миш-мишлар тарқалди. Эмишкни: “*улауриб қолиш ке-рак, бу бир ёки икки йил бўлади, кейин тўхтаб қолади*”. Давлатимиз раҳба-ри ўшанда ҳам бу акция эмаслигини, аҳоли, биринчи навбатда, уй-жойга муҳтож, кам таъминланган, ёлғиз аёл-ларни турар жой билан таъминлаш стратегик аҳамият касб этиб, тизимли давом этишини айтган эди.

Ҳа, шундай бўлди, бўляпти. Ва энг муҳими, бу тизим нафақат давом этапти, балки эндиликда Конституция даражасида мустаҳкамланмоқда.

Бугун Янги Ўзбекистондаги адо-латли ижтимоий сиёсатнинг муҳим бир мақсадини англаб олишимиз ке-рак. Гап шундаки, аҳолини уй-жой билан таъминлаш сиёсатида ҳеч ким эътибордан четда қолмайди. Ҳозир шу ҳақда икки оғиз айтиб ўтсак.

Миллий қонунчилигимизда алоҳида тоифадаги шахсларга давлат томони-дан қўрсатилмаган у ёки бу турдаги ижтимоий ёрдамлар ва қўллаб-қув-ватлаш чоралари белгиланган бўлиб, ҳар хил шартлар асосида яшаш май-донин билан таъминлаш шулар жум-ласидан. Масалан, инсон яшашини яқин яроқли бўлган турар жойдан, шу жум-ладан, махсус уйлардан (ётоқхоналар, вақтинчалик уй-жой фонди уйлари, но-гиринлар, фахрийлар, ёлғиз қариялар учун интернет-уйлар, шунингдек, бола-лар уйлари ва бошқа махсус мақсадли уйлардан) иборат бўлган фонддан но-гиринлар, фахрийлар, ёлғиз қариялар, яшаш шароитини яхшилашга муҳтож бўлган кўп болали кам таъминланган ҳамда уй-жойга муҳтожлар рўйхатида турган фуқароларга тақдим этилади.

Бундан ташқари, уй-жой шаро-итини яхшилаш мақсадида ушбу тоифа-даги шахслар узоқ муддатли ва имтиёзли ипотека кредитлари, давлат томонидан тўлаб берилмаган субси-дияларни олиш ҳуқуқига эга. Хусусан, Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 25 мартдаги 182-сон қарори билан уй-жой сотиб олиш ёки яқка тартибдаги уй-жойларни қуриш ва реконструкция қилиш учун фуқароларга субсидия тўлаш тартиби тасдиқланди. Унга кўра, даромади юқори бўлмаган ва уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўл-ган фуқароларни аниқлаш мезонлари, субсидияни ҳисоблаш ва тўлаш тарти-би аниқ белгилаб берилди.

Янги таҳрирдаги Конституциямизга аҳолининг заиф қатламини ижтимоий ҳимоя қилишга оид қатор нормалар-нинг киритилиши ҳам бу борадаги ишлар самарадорлиги ва узвийлигини таъминлайди. Асосий қонунимизнинг янги таҳририда Ўзбекистон ижтимоий давлат экани тан олинши ва ундаги ижтимоий аҳамиятга эга нормалар қар-рийб 3 баробарга кўпайгани шундан далолат беради.

Янги таҳрирдаги Конституциямизнинг 47-моддасида “ҳар ким уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эга” экани ҳамда “ҳеч ким суднинг қарорисиз ва қонунга зид тарзда уй-жойидан маҳрум этилиши мумкин эмас”лиги қатъий белгилаб қўйилмоқда.

Шу боис, янги таҳрирдаги Конститу-циямизда аҳолининг ижтимоий эҳти-ёжманл тоифаларини уй-жой билан таъминлаш тартиби айнан қонун бил-лан белгилашни муҳим ҳисобланади.

Фуқаро ва давлат мажбурияти

Умуман олганда, аҳолини уй-жой билан таъминлашда давлат мажбури-ятлари ҳақида юқорида ҳам айтиб ўт-дик. Лекин фурсати билан бу ҳақда яна гапириш зарар қилмайди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, давлат фуқароларнинг уй-жойли бў-лиш ҳуқуқини таъминлаш масаласида имкониятларидан келиб чиққан ҳол-да барча чораларни кўради. Арзон уй-жойларни қуриш буйича мудатли дастурларни қабул қилиш шулар жум-ласидан.

Бундан ташқари, маҳаллий дав-лат ҳокимияти органлари аҳолининг ижтимоий жиҳатдан ҳимояланмаган ва кам таъминланган тоифалари ораси-дан уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган фуқароларни ҳисобга олади ҳамда уларни аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондида уй-жой билан таъминлаш чораларини кўради.

Уй-жойли бўлиш ҳуқуқини амалга оширишда давлатнинг мажбуриятла-ридан яна бири, бу — уй-жой инсоннинг нормал яшашини учун қулай бўли-шини назорат қилиш. Хусусан, уй-жойни сотиб олиш учун нархларнинг ошиб кетмаслигини (асосан, ижтимоий эҳтиёжманл тоифалар учун), табиат ҳодисаларига чидамли қилиш, худуд иқлими (иссиқ, совуқ, ер силкинши, сел оқиши кабиларга) мос равишда қурилишини, инсон саломатлигига зар-рар етказмайдиган қурилиш материал-ларидан фойдаланиш, жимсоний нуқ-сонини бўлган шахсларнинг уй-жойга етиб бориши учун шароитлар ярати-шини (пандушлар қуриш, кенг лифтларни ўрнатиш ва бошқа) назорат қилишдан иборат.

Шу ўринда биз юқорида шарҳлаган 47-моддани тўлиқ келтирамиз: “**Ҳар ким уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эга.**”

Ҳеч ким суднинг қарорисиз ва қонунга зид тарзда уй-жойидан маҳрум этилиши мумкин эмас. Уй-жойидан маҳрум этилган мулк-дорга уй-жойнинг қиймати ҳамда у кўрган зарарларнинг ўрни қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тар-тибда олдидан ҳамда тенг қиймат-да қопланиши таъминланади.

Давлат уй-жой қурилишини рағ-батлантиради ва уй-жойга бўлган ҳуқуқнинг амалга оширилиши учун шарт-шароитлар яратди.

Аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманл тоифаларини уй-жой билан таъминлаш тартиби қонун билан белгиланади.”

Шу тариқа, биринчи навбатда, бир неча йиллардан буюн жамиятимизда ўткир муаммолардан бирига айлан-ган “снос” билан боғлиқ муаммога нисбатан халқпарвар, мулкдорлар манфаатини ҳимоя қилувчи оқилона ечим топилишига кафолат беради. Шунингдек, аҳоли учун уй-жой қури-лишини рағбатлантириш, айниқса, эҳтиёжманл тоифаларини уй-жой бил-лан таъминлаш конституциявий да-ражада мустаҳкамлашни уларнинг жамиятда ўз ўрнини топишига, ке-лажақда бўлган ишончи ортишига ва давлат ривожланишига ўз ҳиссасини қўшишига имконият яратди.

БУГУННИНГ ГАПИ

ИМТИЁЗЛИ
МАҲСУЛОТЛАР НАРХИ

10 дан 26 фоизгача арзонлашди

Бошланиши 1-бета

Шу боис, жаҳонда охириги икки йилда озиқ-овқат инфляцияси йилга 15-20 фоиздан пасаймапти. Усимлик ёғи, сут ва гўшт нархи сўнгги 30 йилдаги энг юқори даражага кўтарилди. Транспортда ташиш, ўғит ва ёқилғи харажатлари охириги кетгани ҳам озиқ-овқат нархларига ўз таъсирини кўрсатмоқда. БМТ Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилотининг маълумотларига қараганда, озиқ-овқат нархлари индекси ўртача кўрсаткичи 2022 йилда 143,7 фоизни ташкил этган.

Тахлилларга кўра, бу ҳолат жорий йилда ҳам, яқин истиқболда ҳам давом этади. Шунинг учун озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтириш, одамларни банд қилиш бўйича қўшимча имкониятларни ишга солиш ҳар бир мамлакат, шу жумладан, Ўзбекистон олдида турган муҳим вазифа ҳисобланади. Бинобарин, қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқаришнинг 1 долларга ўсиши иқтисодийнинг бошқа соҳа ва тармоқларида ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришнинг 1 долларга ошишига олиб келади. Айтилган иқтисодиётнинг бошқа тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқаришнинг 1 долларга кўтарилиши қишлоқ хўжалигида 0,18 долларлик ўсишни таъминлайди.

Президентимиз раислигида шу йил 23 март куни озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтириш, баҳорги экин мавсумини самарали ташкил этиш чора-тадбирлари юзасидан ўтказилган видеоселектор йиғилишида сўнгги йилларда озуқабоп маҳсулотлар етиштиришга 200 минг гектар ер ажратилгани ҳамда 500 минг гектар қўшимча майдонлар фойдаланишига киритилгани ички бозорда нарх-навоини барқарор сақлашга хизмат қилаётгани қайд этилди.

Статистик маълумотларга қараганда, мамлакатимизда 2022 йилда озиқ-овқат маҳсулотлари нархлари индекси 115,6 фоизга тенг бўлган. Мевалар нархида кузатилган пасайиш инфляцияни тутиб туришни омиш бўлиб хизмат қилди. Гўшт, балик, ёғ-мой маҳсулотлари ҳамда сабзавотлар нархининг ўсиш суръати 2021 йилдагига нисбатан паст даражада қайд этилди.

БИР МАМЛАКАТДАН ИМПОРТ ҚИЛИНАЁТГАН МАҲСУЛОТ ҚИММАТРОҚ БЎЛГАНИ УЧУН САВДО ЙЎНАЛИШИ ЯНГИЛАНДИ. ЯЎНИ ИМПОРТ ГЕОГРАФИЯСИ ЎЗГАРАДИ.

ёки ўрта даромадли оилалар маблағларининг катта қисмини сарфлаётган маҳсулотлар ҳисобланади, — дейди эксперт. — Макарон, тухум, сариёғ, гўшт, пишлоқ, мева-чева шулар жумласига кириди. Агар аҳолининг энг заиф қатлами фақат кефир сотиб олишга уй хўжалиги харажатларининг 5,6 фоизини сарфлаётган бўлса, энг юқори даромадли оилаларнинг ушбу товар учун кетадиган харажати атиги 0,7 фоизни ташкил қилади.

Халқ дастурхони тўқин бўлиши учун Президентимиз 23 март куни имзолаган "Истеъмол бозорларида нархлар барқарорлигини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармон билан 2024 йил 1 январгача 32 турдаги озиқ-овқат маҳсулотларининг (36 турдаги озиқ-овқат ва товарлар) импорт божлари ноль ставкада белгиланди. Бундан ташқари, 1 майдан ижтимоий реестрга кирган маҳсулотлар — мол, қўй, парранда гўшти, тухум ва ўсимлик ёғи харид қилса, қўшилган қиймат солиғи аҳолига қайтарилади. Бу орқали 2 миллиондан ортиқ оилага энгиллик бўлади.

Божлардан имтиёзлар, улардан қутилмалар

Кейинги пайтда мамлакатимизда аҳоли кундалик истеъмолида энг кўп ишлатиладиган ун, гўшт, пишлоқ, макарон, шакар, чой, балик каби маҳсулотлар импортга алоҳида эътибор қаратиб келиняпти. Хусусан, 2022 йилда қарийб 900 миллион долларлик маҳсулот чет элдан харид қилинган. Бунинг учун 500 миллиард сўмдан ортиқ божхона божлари тўланган.

Иқтисодий тадқиқотлар ва ислохотлар маркази директори Обид Жаҳимовнинг қайд этишича, истеъмол товарларининг айрим турлари бўйича божхона божлари ноллаштириш иккита йўналиш бўйича ўз таъсирини кўрсатади. Биринчидан, божхона божлари тушганда импорт қилинадиган маҳсулотлар арзонлашади ва натижада уларнинг истеъмоли ошади. Бу савдонинг ҳосил қилиш самараси, деб айтилади.

Иккинчидан, бир мамлакатдан импорт қилинаётган маҳсулот қимматроқ бўлган учун савдо йўналиши янгиланади. Яъни импорт географияси ўзгаради.

Энг муҳими, кундалик истеъмол товарларига божхона божларининг ноль ставкага туширилиши аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини мақсадли қўллаб-қувватлаш ва кам таъминланган уй хўжаликлари томонидан истеъмолни рағбатлантириш имконини беради.

— Мисол сифатида уй хўжалиқларини оладиган бўлсак, тахлиллар шуни кўрсатадики, асосан, бу озиқ-овқатлар кам

Демак, яқин пайтгача озиқ-овқат маҳсулотларига сарфланган харажатлар энг юқори даромадли уй хўжалиқларига қараганда кам таъминланганлар томонидан 8-10 баробар юқори сарфларга сабаб бўлган келаётган, янада содда қилиб айтганда, имтиёздан бойлар кўпроқ фойда кўраётган эди.

Иқтисодий тадқиқотлар ва ислохотлар марказининг ҳисоб-китобларига кўра, фармонда имтиёз кўзда тутилган товарларга нисбатан божхона божларини ноллаштириш гўшт ва гўшт маҳсулотлари импортини 4,8 миллион, пишлоқни қарийб 900 минг, ёнғоқни 1,3 миллион, олма ва нокни 1,9 миллион, янги меваларни 1,6 миллион, шоколадни 4,7 миллион, қандолат маҳсулотларини 1,2 миллион долларга оширади.

Макроиктисодий нуқтаи назардан, импортнинг ўсиши натижасида аҳолининг истеъмоли ошиши қутилмоқда ва ушбу турдаги маҳсулотлар учун импорт нархлари 1 фоиздан ортиқроққа пасаяди, бу фуқароларга 600 миллиард сўм миқдорда қўшимча маблағларни тежаш имконини беради.

24 турдаги маҳсулот нархи пасайган, ноқонуний товар айлиниши қисқарган

Мутахассислар фикрича, озиқ-овқат маҳсулотлари танқис бўлган мамлакатларда иқтисодий ўсish секинлашгани ва аксинча, фуқаролари етарли рақобат оватланган давлатларда ривожланиш тезлашгани кузатилади. 1 фоиз миқдордан кўпроқ оқил моддасини истеъмол қилиш яқин икки маҳсулотнинг йилга 0,49 фоиз ўсишини таъминлайди. ЯИМ йилга 1 фоизга ўсиб борса, аҳоли даромади 72 йилда 2 баробарга, агар у 2 фоизга кўлайса, одамларнинг пул маблағлари 26 йилда 4 баробар ошади ва ҳоказо. Шу сабабли, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланиши даражаси мамлакат иқтисодиётининг ривожланишини белгилаб берувчи муҳим омиллардан бири саналади.

Ўтган ҳафта якунида Халқаро бизнес марказида бир қатор вазирлик ва идоралар, улгуржи ҳамда чакана савдо билан шуғулланувчи тадбиркорлар иштирокида давра суҳбати ўтказилди. Президентимизнинг "Истеъмол бозорларида нархлар барқарорлигини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони ижросининг аҳамияти ва ички бозордаги нархларга таъсири муҳокама қилинган тадбирда имтиёзли асосда импорт қилинаётган товарларнинг учдан икки қисми бўйича нархлар арзонлашгани, ноқонуний товар айланмалари қисқарганига алоҳида ургу берилди.

— Тахлилларимизга кўра, дастлабки 10 кун давомида божхона имтиёзлари асосида импорт қилинган 36 турдаги товарнинг 24 тури буйича нархлар пасайди, — дейди Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги раиси Бадриддин Обидов. — Айниқса, озиқ-овқат товарлари ичида хурмо — 16 фоизга, олма, беҳи ва нок — 42 фоизга, консервланган баликлар — 50 фоизга, минерал сувлар — 40 фоизга, таркибида какао бўлган конфетлар — 24 фоизга арзонлашди. Бу улгуржи нархларнинг пасайиши. Ноозиқ-овқат товарлари йўналишида болалар кийимлари нархининг ўсиши кузатилмаган бўлса, пойабзал маҳсулотлари баҳоси 61 фоизга пасайган.

— Божхона имтиёзи берилган товарларнинг ўтган йилги ҳолати билан таққослайдиган бўлсак, 2022 йилда 1 минг 233 тадбиркор томонидан қиймати қарийб 700 миллион долларлик товарлар импорт қилиниб, 1,6 триллион сўм миқдорда божхона тўловлари ундирилган, — дейди Божхона қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Илҳом Муҳторов. — Бу борада яна бир жиҳатга эътибор қаратмоқчиман, ўтган йилги ушбу турдаги товарларнинг ноқонуний импорти бўйича 856 та ҳуқуқбузарлик содир этилган, 26 миллиард сўм қийматидаги товарлар божхона идоралари томонидан олиб қўйилган.

Президентимиз фармони билан ушбу товарларга ноль ставка қўлланиши уларнинг ҳуфиёна иқтисодиётдаги улушини камайитиришга олиб келаяпти.

Бу ўз вақтида қабул қилинган фармоннинг дастлабки самараси бўлди. Чунки ноқонуний товар айлиниши сабаблари бож ставкаларининг юқорилиги билан боғлиқ эди. Айнан мана шу турдаги товарларга 20-30 фоизлик ставкалар қўлланинган. Бу ўз навбатида, божхона чегаралари орқали айланмаётган товарларни ноқонуний декларациялашга, тўловлардан қочишга, божхона қийматини пасайтириш каби қўллаб-салбий омилларга сабабчи бўлган. Бож ставкаларининг ноль фоизга туширилиши шунга ўхшаш ҳолатларнинг олдини олишга ҳам хизмат қилаяпти.

Солиқ қўмитаси раиси ўринбосари Жаҳонгир Абдиевнинг қайд этишича, бугунги кунда имтиёзли товарларни ҳисоботларда акс эттиришда электрон платформа жорий қилинган. Ушбу платформа маъzur товарларнинг нархи чакана савдо нуқталарида 10 фоиздан 26 фоизгача пасайганини кўрсатаяпти. Давлатимиз раҳбарининг фармони қисқа вақт ичида ўзининг ижобий таъсирини қўрсатиб, аҳоли дастурхонини тўқин қилишга хизмат қилаяпти.

Озиқ-овқат инфляцияси қандай йўллар билан 10 фоиз чегарасида жиловланади?

2022 йил якуни билан юртимизда инфляция 12,3 фоизни ташкил этди. Барча иқтисодий механизмларни қўллаб, жорий йилда бу кўрсаткични 10 фоиздан пастга тушириш мақсад қилинган.

Давлатимиз раҳбари ҳузурда 2023 йил 7 февраль куни жорий йилда инфляция даражасини пасайтириш чоралари муҳокама юзасидан ўтказилган йиғилишда бунинг учун истеъмол товарлари, шу жумладан, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажминини ошириш, уларни "даладан дастурхонгача" етказиб беришдаги харажатларни қисқартириб, арзон бўлишини таъминлашга қаратилган вазифалар белгилаб олинди. Бунда ҳудудлар салоҳиятидан келиб чиқиб, ҳар бир туман ва шаҳар бўйича алоҳида "Йул харитаси" ишлаб чиқиш, аҳоли учун жозибдор молиявий хизматлар турини кўпайтиришга алоҳида эътибор қаратилди.

Юқорида қайд этганимиздек, Президентимиз раислигида шу йил 23 март куни ўтказилган видеоселектор йиғилишида озиқ-овқат маҳсулотлари етиштирилиши кўпайтириш масаласи ҳар томонлама тахлил қилинди.

Ўтган йили озиқ-овқат етиштиришга имтиёзли кредитлар ажратилиш, уруғ, кўчат, ўғит ва маҳсулот сотиб олишни туғридан-туғри молиялаштириш йўлга қўйилгани яқин самара берган эди. Жорий йилда ҳам бу мақсадларга 6 триллион 200 миллиард сўм маблағ ажратилиши белгиланди.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги 130 миллион доллар маблағни тадбиркорларга туғридан-туғри ажратди. Бунинг учун тадбиркорлар ўз лойиҳаларини

вазирликнинг шаффоф электрон платформаси орқали тақдим қилади. Ажратилган кредитнинг 20 фоизи олдиндан, қолган 80 фоизи 10 йил давомида бўлиб-бўлиб тўланади. Бунда "банк устамаси" бўлмагани туфайли кредит фоизи ҳам арзон бўлади.

Бундан ташқари, жорий йилда аҳолига бўлиб берилган 200 минг гектар, дала четларидаги 50 минг гектар ер ҳисобидан 5 миллион тонна қўшимча маҳсулот етиштирилади, иқтисодий воситаларни кўпайтириш, ҳўким ёрдамчилари тизими орқали ушбу ерларда кооперация ривожлантирилади ва аҳоли бандлиги таъминланади. Деҳқон ва фермерларга қўлай бўлган 250 миллион долларлик кредит, лизинг ва сугуртанинг янги турлари йўлга қўйилди.

Мева-сабзавотни чуқур қайта ишлаш яна бир муҳим йўналиш ҳисобланади. Лекин, ҳозирча бу борадаги кўрсаткич паст бўлиб, боғ ва узумзорларнинг 20 фоизига, сабзавот майдонларининг атиги 7 фоизига интенсив усул жорий қилинган. Шу боис, айтилган озиқ-овқат саноатида 2 мингдан ортиқ лойиҳа шакллантирилган. Уларнинг ижроси натижасида 25 турдаги озиқ-овқат маҳсулотни импортчини қисқартириш, экспортчини эса кенгайтириш имконияти яратилди. 37 мингдан зиёд киши иш билан таъминланди. Қолаверса, мева-сабзавотларни чуқур қайта ишлаш орқали қўшилган қийматни бемалол 3-4 баробар ошириш мумкин.

Марказий банк бошқарувининг жорий йил 16 март куни бўлиб ўтган йиғилишида асосий ставкани 1 фоиз бандга пасайтириб, йиллик 14 фоиз даражада белгилаш тўғрисида қарор қабул қилинди. Унда қайд этилишича, асосий ставканинг 1 фоиз бандга пасайтирилиши ўтган йил март ойида хатарлар учун фоиз ставкани ошириш орқали қўйилган қўшимча юлмамани тўлиқ олиб ташлаш имконини беради. Бунда, йиллик 14 фоиз даражасидаги асосий ставка инфляция прогнозининг пасасиёти динамикасида (8,5-9,5 фоиз) нисбатан қатъий пул-кредит шартлар сақланиб қолинишини таъминлаш таъминланади.

Иқтисодий тадқиқотлар ва ислохотлар маркази экспертларининг таҳлилича, асосий ставканинг 1 фоиз бандга тушиши натижасида базавий сценарийга нисбатан мамлакат яқин икки маҳсулотни 0,55 фоизга ошади, аҳолига берилган кредитлар миқдорини 2,6 фоизга кўпайтиради. Натижада базавий сценарийга нисбатан аҳоли яқин истеъмоли 0,2 фоизга кўтарилади.

Демак, озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтириш учун барча шарт-шароитлар яратилмоқда. Эндиликда илм, меҳнат, изланиш ва замонавий технологияларга таянган ҳолда, ундан самарали фойдаланиш зарур бўлади. Белгиланган кенг қўламли чора-тадбирларнинг ўз мuddада сифатли бажарилиши эса, маҳсулотдорликни ошириш, импортни камайитириш, экспортни кенгайтириш ҳолда, озиқ-овқат инфляциясини 10 фоиз чегарасида қатъий жиловлаш имконини беради.

"Янги Ўзбекистон" мухбири
Абдурауф ҚОРЖОВОВ шарҳи.

МУҚОБИЛ ЭНЕРГЕТИКА

Навоий вилоятининг Кармана тумани Узумзор кўрғонда Бобоқул Бозоров рафиқаси билан яшайди. Меҳнат фахрийларидан хабар олиб турадиган маҳалла фаоллари бу гал ушбу хонадонга ўрнатилган қуёш панелидан оила соҳиблари қай даражада самарали фойдаланаётганини билиш мақсадида келди. Ҳомийлик асосида муқобил энергия манбаига уланган хонадон эгалари ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқароларга қаратилган эътибордан мамнун.

Янги қувватлар, истиқболли лойиҳалар, инновацион технологиялар, йилдан-йилга тарқийл этиётган юртимизда яратилган имкониятлар аҳоли фаровонлигини таъминлашга қаратилгани билан аҳамиятлидир. Тадбиркорлик субъектлари фаолияти, ҳар бир фуқаро учун муносиб меҳнат шартинини яратиш, қолаверса, кундалик эҳтиёжларни қаноатлантиришда электр энергиясининг ўрни беқисс. Бу иссиқлик электр станцияларининг барқарор ишлаши, шунингдек, табиий газга бўлган эҳтиёжнинг ортиши билан боғлиқ.

АРЗОН, УЗЛУКСИЗ ВА БЕМИННАТ

ёхуд Бобоқул бобо нимадан хурсанд?

Статистик маълумотларга кўра, сўнгги 5 йилда ушбу табиат нозимининг истеъмоли юртимизда 20 фоиз ошган. Бугунги кунда энергетик барқарорликка эришишнинг энг мақбул йўли қуёш панелларидан самарали фойдаланишдир. Шу боис, иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳанинг энергия самардорлигини ошириш, бу жараёнда тежамкор ва қайта тикланувчи манбалардан фой

даланишни ривожлантириш борасида белгилаб берилган вазифалар изчиллик билан амалга ошириляпти.

Маъzur йўналишда Навоий вилоятини намунавий ҳудудга айлантириш юзасидан илгари сурилган ташаббуснинг қўллаб-қувватлангани фикримиз тасдиқидир. Жумладан, вилоятда электр энергиясини тежаш мақсадида 2022 йил давомида 9 149 кВтлик қуёш панеллари

ва 34 030 пилт хажмдаги қуёш сув иситиш қурилмалари ўрнатилди. Юқорида зикр этганимиз Бобоқул Бозоров ҳам ҳозир хонадонда муқобил энергиядан фойдаланиб келмоқда.

— Шу маҳаллада қирқ йилдан буён яшайман. Турмуш урғомини иккинчи гуруҳ билан амалга ошириляпти. — Хонадонимизга қуёш панеллари ўрнатиб берилгани бизга ҳар томонлама қўлай бўлди. Энергия ҳам, харажат ҳам тежалаяпти. Масъуллар томонидан ортиқча электр энергиясини давлатга сотишим мумкинлиги тушунтирилди. Ҳозир шу орқали даромад топишни режалаяпмиз.

Ҳа, қуёш панелларидан самарали фойдаланиш орқали нафақат энергия ресурслари тежамкорлигига эришиш мумкин, балки бу фуқароларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлашда ҳам муҳим ўринга эга. Аҳоли хонадонларига ўрнатилган қуёш панелларида ишлаб чиқарилган электр энергиясини асосан амалга оширилади. Тармоққа узатилган ҳар бир кВт/соат учун 1000 сўмдан тўлаб берилиши белгиланган.

Узумзор кўрғонда 130 та хонадон бўлиб, 330 киши яшайди. Бу ерда 30 та хонадон танлаб олиниб, уларнинг ҳар

бирига имтиёзли кредит ва ҳомийлик асосида 2 кВтлик қуёш панеллари ўрнатилди.

Энди даромад борасида гаплашсак. Агар бир хонадонда 25 миллион сўмга 2 кВтлик қуёш панели ўрнатилса, 1 кунда ўртача 16 кВт, 1 ойда 480 кВт, 1 йилда эса 5 760 кВт/соат электр энергиясини ишлаб чиқарилади. Шундан хонадоннинг ўз эҳтиёжи учун истеъмол миқдори бир ойда ўртача 300 кВт деб олсак, бир йилда 3600 кВт/соатни ташкил этади. Ушбу истеъмолни қуёш панелларидан жами ишлаб чиқарилган электр энергиясининг айириб ҳисоблаганда, ортиқча 2160 кВт/соат қолади. Демак, қуёш панелларидан ишлаб чиқарилган электр энергиясининг тармоққа узатилган қисми — 2160 кВт/соат учун давлат томонидан хонадон эгаси ҳисобига 2 160 000 сўм тўлаб берилди.

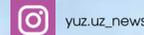
Кармана тумани марказидан олисда жойлашган ушбу кўрғон аҳлига ўз яшаш манзилига яқин ҳудудда табиий хизмат кўрсатилишини таъминлаш ҳам доимий эътиборда. Узумзорликларнинг узогини яқин қилган маҳалла тиббиёт пунктида малакали шифокор ҳамда ҳамширалар аҳолига тиббий ёрдам кўрсатмоқда. Эътиборлиси, бу ерда ҳам қуёш панелларидан самарали фойдаланилмоқда.

Шунингдек, Малик маҳалласидаги 26-умумий ўрта таълим мактаби ҳозир бутунлай янгича қиёфа касб этди.

Таълимга қаратилган эътибор самараси ўлароқ, ўқув даргоҳининг моддий-техник базаси мустаҳкамлангани, ёшларнинг замон талаби даражасида билим олиши учун яратилган қўлайликлар фикримизга ёрқин мисол бўла олади. Ушбу таълим масканда бир ойлик электр энергияси сарфи 1150 кВт/соатни ташкил этади. Бу ўрта ҳисобда 30 кунда таълим муассасаси 943 минг сўмини хоналарни ёритиш, электр жиҳозларидан фойдаланиш учун сарфлайди, — дейди мактаб директори Фаррух Бердиев. — "Обод қишлоқ" дастури асосида мактабимизга 2 миллиард 462 миллион сўм маблағ ажратилди ва қайта таъмирланди, қўшимча спорт зали қурилди. Мактаб биносига қуёш панеллари ҳам ўрнатилди. Натижада электр энергияси 30 фоизгача тежалмоқда.

Президентимизнинг Навоий вилоятига ташрифи давомида ҳудудни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича илгари сурилган 5 та муҳим ташаббуснинг биринчиси ҳудудни электр энергиясини тежаш бўйича намунавий манзилга айлантириш эди. Бунинг учун барча таълимлотларга тўлиқ қуёш панеллари ўрнатилиб, сув насосларининг самарали ишлаш тизимини йўлга қўйиш белгиланган. Ҳозир бу борадаги ишлар босқичма-босқич ташкил этилаётганини юқорида амалий мисолларда кўриш мумкин.

Ғолиб АБДУСАЛОМОВ,
"Янги Ўзбекистон" мухбири

12 АПРЕЛЬ — ХАЛҚАРО КОСМОНАВТИКА КУНИ

ҚОИНОТНИ ЗАБТ ЭТГАН ВАТАНДОШЛАРИМИЗ

ЁХУД ЮРИЙ ГАГАРИННИ ПАРВОЗДАН СЎНГ БИРИНЧИ БЎЛИБ КУТИБ ОЛГАН ЎЗБЕК

Космик технологияларни ривожлантириш ҳозир иқтисодиётнинг рақобатдошлигини ошириш шартларидан биридир. Чунки космик фаолият илмий-техник салоҳият, юқори технологияларни ривожлантиришга сезиларли таъсир кўрсатади. Хавфсизлик ва мудоофа, табиатни муҳофаза қилиш, табиий ва техноген офатларнинг олдини олиш каби муаммоларни ҳал этишга ёрдам беради.

ватандошимиз техника фанлари доктори Рашид Отахонов эди. Утган асрнинг 80-йиллари бошигача космосдан тасвирлар оқ-қора рангда узатилар, бундай ҳолат фазогирларнинг имкониятини анча чеклар эди. Рашид Отахонов олис масофага рангли тасвирларни узатиш ва қабул қилиш усулларининг назарий асосларини ишлаб чиқди. Унинг 1983 йилда яратган "Кодер-декодер-5" қурилмаси "Салют-7", "Союз-9", "Союз-10" ва "Союз-11" орбитал космик кемаларида синовдан муваффақиятли ўтган. Айнан ўша пайтдан бошлаб космонавтлар ҳатто очик космосда ишлаётган ҳолатда ҳам парвозни бошқариш марказидан рангли форматдаги йўриқномаларни олиш имкониятига эга бўлган. Бу эса улар фаолияти самарадорлигини кескин оширган.

Рашид Отахонов қурилмасининг илк синови вақтида қизик воқеа рўй берган. Уша аснода "Салют-7" станциясида бўлган учувчи-космонавт Владимир Ляхов учинчи бошқариш марказига рафикасини чақиртирилган илтимос қилади. Гап шундаки, ўшанда аёлининг эғидида яшил нўхат гулли ўзига жуда ярашган оқ кўйлак бўлган. Космонавт рангли тасвир узаткичи сифатини рафикасининг кўйлагига қараб баҳолашни истаган эди. Илтимоси бажо келтирилди. Учувчи турмуш ўртоғини яшил нўхат гулли оппоқ кўйлақда кўргач, севинчи ичига সিғмади.

Космонавтика соҳасида муҳим натижаларни қўлга киритишга муваффақ бўлган олим ва муҳандис-конструкторларни тақдирлаш мақсадида собик иттифоқ Космонавтика федерацияси Сергей Королёв, академик Мстислав Келдиш ва Юрий Гагарин номидаги учта медални таъсис этган эди. Бу медаллардан бирига сазовор бўлиш ҳам жуда фахрли ҳисобланган. Рашид Отахонов илмий кашфиёти учун ушбу учалта медалнинг барчаси билан тақдирланган.

1969 йилда Тошкент машинасозлик-конструкторлик бюроси ташкил этилган. 1979 йили унинг бош конструктори этиб Шавкат Воҳидов тайинланган (кейинчалик у Ўзбекистон Фанлар академияси академиги этиб сайланган).

1961 йилдан 1968 йилгача мамлакатимизга олти марта келган. Халқимиз ҳар сафар биринчи космонавтни энг азиз меҳмон сифатида кутиб оларди. Унинг дўстлари орасида кўнлаб жамоат арбоблари ва маданият ходимлари бор эди.

Иккинчи сабаби, космонавтика соҳаси оёққа туришида ватандошларимиз ҳам салмоқли хисса қўшган. Бу илм ҳараёнининг баъзи муҳим жиҳатларидан кўпчилик беҳабар бўлиши мумкин.

Хамортирими Ота Бахромов собик иттифоқ авиацияси ва космонавтикасида катта хисса қўшган муҳандис-полковник, авиаконструктор бўлган. У 1913 йилда Тошкентда туғилган. 1938 йилдан Москва шаҳридаги ракетаасозлик конструкторлик бюросида ишлаган. 1955 йилдан космонавтарнинг хавфсизлиги, кўтқарув ва ҳаётини таъминлаш вазисатлари конструкторлик бюросини бошқаради. Айнан у раҳбарлик қилган бюрода фазога учуш учун герметик кабина-капсулалар яратилган. Бу капсулалар аввал ҳайвонлар учун, сўнг одамлар учун ишлаб чиқилди. Қисқаси, космонавтар хавфсизлиги Ота Бахромов раҳбарлигидаги бюрода яратилган тизимларнинг ишончлилигига боғлиқ эди.

Юрий Гагаринни парвоздан сўнг биринчи бўлиб кутиб олиш ва уни ҳукумат раҳбарлари билан учрашувга кузатиб бориш айнан кабина-капсулалар яратувчиси Ота Бахромовага топширилган эди. Хамортирими космонавт билан учрашув ақс этган суратлар интернетда яқиндагина пайдо бўлди. 1960 йилларда чиққан мақолаларда Ота Бахромов номи ҳеч қачон қайд этилмаган. Чунки у космик соҳанинг энг махфий мутахассисларидан бири эди.

Космонавтика соҳасига муҳим хисса қўшган яна бир истеъдодли

Президентимиз 2022 йили Владимир Жонибековни 80 ёшга тўлиши муносабати билан "Дўстлик" ордени билан мукофотлади.

Ўзбек халқининг яна бир фарзанди, учувчи-космонавт Солижон Шариповни айтиб ўтиш жоиз. 1997 йил ёзда Солижон Шарипов АҚШнинг кўп марта фойдаланиладиган Space Shuttle космик кемаси бортида парвозга тайёргарлик кўриш учун АҚШга борди. 1998 йил январиди "Endeavour" космик кемасида 8 кун 19 соат 47 дақиқа давом этган

Солижон Шарипов Ўзбекистон байроғи билан космик кемادا.

биринчи парвозини ўтказган. Парвоз пайтида Shuttle билан Россиянинг "Мир" орбитал станцияси туташуви амалга оширилган.

Солижон Шарипов Ўзбекистон Республикасининг "Буюк хизматлари учун" ва "Амир Темуру" орденлари ҳамда НАСАНинг "Космик парвоз учун" медали билан тақдирланган. Юртдошимиз ўзини академик Шавкат Воҳидовнинг шогирди деб билади. Қайси космик кемادا учмасин, Ўзбекистоннинг байроғини ҳамisha гурур билан парвозга олиб кетади.

Президентимиз ташаббуси ва бевоисита бошичилигида қилинаётган муҳим ишлардан бири "Обод қишлоқ" дастуридир. Ушбу дастур доирасида чекка қишлоқларда яшаётган минглаб фуқаролар учун яхши турмуш шароитини яратиш, жумладан, тоза ичимлик сув, эҳтиёжга яраша йўл-йўй, иш ҳамда медицина хизмати билан таъминлаш, ҳордиқ чиқариши учун хиёбонлар барпо этиш, уларнинг фарзандлари учун тўқис жиҳозланган мактабларда ўқиш имкониятини вужудга келтириш каби кўнлаб хайрли ишлар бажарилмоқда.

Ана шундай чекка ҳудудлардан бири Жиззах вилоятининг Мирзачўл туманидаги Гагарин шаҳри эди. Бу ерда 2018 йилдан кенг кўламли ишлар бажарилди. Жумладан, 94 хонадондан иборат тўртта кўп қаватли ва 223 та яқна тўртқабатли уй қурилди. 176 та кўп қаватли уй ва 35 та кўча таъмирланди, 38 та болалар майдончаси қурилди. Илгари бирорта санат корхонаси бўлмаган шаҳарда 2019 йилда иккита йирик тўқимачилик корхонаси, шифер, газобетон буюмлар ва пластмасса идишлар ишлаб чиқарувчи корхоналар фойдаланишга топширилди.

Сўнги йилларда Гагарин шаҳрига келган ва катта ўзгаришларни ўз кўзи билан кўрган ватандош космонавтаримиз Владимир Жонибеков ва Солижон Шарипов бу ерда космонавтика музейини барпо этишни тақлиф қилган. Ушбу ташаббусни Президентимиз кўнлаб-қувватлади ва космонавтика музейини барпо этиш ишлари 2021 йил апрелда — сайёрамизнинг биринчи космонавти парвозининг 60 йиллиғи нишонлаш кўнигача якунланди.

Музейнинг очилиш маросимида космик соҳанинг йирик намоёндаларидан иборат нуфузли делегация катнашди. Делегация аъзолари орасида Владимир Жонибеков ва Солижон Шарипов ҳам бор эди.

Сайёрамизнинг биринчи космонавти номини олган шаҳардаги бу маданият маскани Ўзбекистондаги космонавтика бағишланган илк музей бўлди. Унинг экспонатларида ватандошларимиз, олим ва муҳандис-конструкторларимизнинг ушбу муҳим соҳа ривожига қўшган хиссаси ақс эттирилган. Ҳеч шубҳасиз, музей ёшларни ватанпарварлик, отабобларнинг заковати махсули билан фахрланиш руҳида тарбиялашга, уларда илм-фан ва техникага қизиқиш уйғотишга хизмат қилади.

НУҚТАМ НАЗАР

МИЛЛИЙ ФУТБОЛИМИЗНИНГ ЖАНГОВАР РУҲИ

ХАЛҚИМИЗ ОРЗУ-УМИДЛАРИНИ РЎЁБГА ЧИҚАРИШ УЧУН КЕРАК

Спортсевар халқимиз футбол бўйича миллий терма жамоамизни жаҳон чемпионатида кўришни орзу қилган. Бу орзу ҳамон сўнмаган. Жонкуяр мухлислар футболчиларимиз ютказса, хафа бўлади, зўр ўйнолмаса, жадли чиқади, галаба қозонса, дўпписини осмонга отиб, ўзи ҳам кўкка сапчийди. Мағлубиятлар аламини кулгидан олдик, аслида, бу кулги заҳарханда эканини ҳаммамиз яхши билардик...

Дамир ИСМАГИЛОВ, Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт университети футбол факультети декани, педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)

Мутахассис сифатида очик айтишим мумкин, шу пайтгача Ўзбекистонда жамоавий спорт ривожланмай келди. Бунинг сабаби коррупция, манфаатлар тўқнашуви, таниш-билишчилик, сизу бизлик муносабатларида кўринади. Спортда, хусусан, футболда коррупция йўқ бўлса, қандай натижаларга эришиш мумкинлигини 2018 йилда 23 ёшгача бўлган футболчилар ўртасида Осие чемпионлигини қўлга киритган терма жамоамиз исботлаган эди. "Қорли финал" дея ёдда қолган бу матонатли галаба завқини халқимиз ҳали унутгани йўқ. Орадан беш йил ўтиб, шу йил мартда Осие чемпиони бўлган Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси (20 ёшгача) юртдошларимизга яна бир бор галаба наҳидасини, умид учкунларини улашди.

Президентимиз шу йил 7 апрель кунини икки муҳим қарорни имзолади. Биринчи — "Оммавий ва профессионал футболни ҳар томонлама ривожлантиришнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида", иккинчиси — "Маъмурий ислохотлар доирасида ёшлар сиёсати ва спорт соҳасида давлат бошқарувини самарали ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида". Ҳар икки қарор маънода матбуотда эълон қилиниб, футбол мутахассислари, футболчиларимиз, мухлисларимиз томонидан катта қувонч ва янги орзу-умидлар билан кутиб олинди.

Бу икки қарор бир кўнда имзоланиб, бир вақтнинг ўзида ижрога йўналтирилиш шунчаки тасодиф эмас. Унинг замирида ҳам катта маъно ва мақсад бор. Яхшики, бу ҳақда мақоламиз сўнгида тўқталмас-да, ҳозир футбол тўғрисидаги қарор мазмун-моҳияти, пировақдиди, эришиш мумкин бўлган натижалар ҳақида гапласак.

Мақоламиз аввалида миллий футболни таърифидида манзарога қисқача баҳо бериб, халқимиз кайфиятини очик ва лўнда тасвирлашга ҳаракат қилганимиз бежиз эмас. Чунки Президентимиз қарорлари миллий футболимизнинг жанговар руҳини шакллантиришга қаратилган билан ҳам катта аҳамият касб этади. Бу, албатта, халқимизнинг узоқ йиллик орзуларини рўёбга чиқариш имконини беради.

Буни қатор муҳим жиҳатларда кўриш мумкин.

Биринчидан, футболни оммалаштириш ва ёшлар ўртасида кенг ривожлантириш мақсад қилинган.

Бу қандай амалга ошади ва футболимиз ривожига нима беради? Энди футболни боғча ёшидан оммалаштириш ҳаракати бошланади. Шу мақсадда маҳалла ёшлари ва мактабгача таълим ташкилотларида "Оммавий футбол" фестиваллари ва мусобақалар ўтказилиши йўлга қўйлади. Ўшундан бери, "фестиваль" дейиланти. Фестиваль — байрам дегани. Байрам тантанавор руҳни тарбиялайди. Демак, фарзандларимиз ҳали болалигидангина тантанавор руҳ билан тарбияланиб, футболни галаба наҳидаси сифатида қалбига синдириб воғая этади.

Кейинги босқич ҳам жуда таъсирчан механизмга эга. Боғчадан кейин мактабда, сўнг олий таълимда жанговар руҳ тарбияси давом этади. Ўшунинг мактаб ўқувчилари ўртасида "Мактабларда футбол", олий таълим муассасалари талабалари ўртасида "Талабалар лигаси" республика мусобақаларини ўтказиш тизими йўлга қўйлади.

Уч босқичдан иборат мазкур тизим бир томондан, ёш авлодни футболга муҳаббат билан тарбиялашга хизмат қилса, бошқа томондан, миллий терма жамоа учун иқтидорли ва фақуллода моҳир футболчиларни саралаш имконини беради.

Иккинчидан, футбол аёллар ўртасида ҳам ривожлантирилади. Бу мақсад замирида жуда катта ижтимоий-фалсафий, маънавий етуклик тарбияси ва гоилибик омиллини кўриш мумкин. Сир эмас, кўпчилик оналар фарзандини футбол тўғрақларига беришга, умуман, футболчи бўлишига қарши чиқади. Чунки шу пайтгача футболда натижа бўлмаган. Шу боис, оналар фарзандининг фаровон ҳаётини футбол билан йўққа чиқариб қўйиш ёки таваккал қилишга журъат этмади. Натжидада кўп иқтидорли ёшлар ўзини бошқа соҳага уриб, йўлини топиб кетади.

Аёллар ўртасида футболни ривожлантириш, аввало, хотин-қизлар

саломатлигини мустаҳкамлаш, футбол аёллар аёллар терма жамоаси учун уйинчиларни саралаш имконини берса, бошқа томондан, оилаларда футболга муҳаббатли муҳитни тарбиялашга замин яратлади.

Учинчидан, футбол маҳорати мактаблари футбол академиясига айлантирилади, жойларда янги футбол мактаблари очилади, мураббийларни рағбатлантириш тизими ҳам тубдан янгиланади.

Бу билан олис ҳудудлардаги болаларнинг футбол билан шуғулланиши учун янги имкониятлар пайдо бўлади. Футбол мактабларининг моддий-техник базаси мустаҳкамланиши ва улар кейинчалик босқичма-босқич профессионал футбол клубларига бириктирилиши эса ёш иқтидор эгаларини жаҳон стандартлари асосида тарбиялаш ва саралаб олиш имконини беради.

Мураббийларни, умуман, футбол мутахассисларини рағбатлантириш тизими ҳақида сал кейинроқ тўқталамиз. Ҳозир эса Президент қарорларида келадиган энг муҳим, ҳужжатда кўзда тутилган мақсад ва вазифалар ижросида ҳал қилувчи аҳамиятга эга бир тадбир ҳақида айтмак. Бу — белгиланган ҳар қандай вазифанинг молиялаштириш манбаини аниқ кўрсатилиши.

Жумладан, ҳозир биз шарҳлаётган қарорда белгиланган вазифаларни амалга таъбиқ этиш учун ҳам аниқ молиявий манбалар кўрсатилган. Масалан, юқорида айтилган уч босқичли мусобақаларни

ўтказишга Ўзбекистон футбол ассоциацияси маблағлари йўналтирилиши кўзда тутилган. Футбол мактаблари фаолиятини жонлантириш чора-тадбирлари эса Қорақалпоғистон Республикаси бюджетети, вилоятлар ва Тошкент шаҳри маҳаллий бюджетлари маблағлари, шунингдек, фаолият ихтисослиги бўйича товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан ва мактаб уставидаги вазифаларга мувофиқ бўлган бошқа фаолият турларидан олинган, асосий маълумотлар ўтказилмайдиган вақтда бўш турган мол-мулкни ижарага беришдан тушган даромадлар, юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳомилиқ хайриялари ҳамда қўнчилик ҳужжатларида таққиланмаган бошқа манбалар ҳисобидан амалга оширилиши белгиланган.

Тўртинчидан ва энг муҳими, мазкур қарорни таъйирлаш ва тақомиллаш етказишда оддий мутахассислар фикри ҳам ўрғанлиб, тақлиф ва тавсиялари бирма-бир қўриб чиқилди. Маълум қўриқлар қарорда ўз аксини топди.

Биз ҳам жамоамиз билан кенгашган ҳолда қатор тақлифлар берган эдик. Уларнинг айримлари инобатга олингани жамоамизни қувонтирди, қарор ихтисосини таъминлашда дахлдорлик ҳиссисини чандон ошириб юборди.

Қўйиш, ОТМлардаги мавжуд спорт иншоотлари ва футбол майдонларининг доимий фаолият кўрсатишини таъминлаш, ҳар бир ОТМнинг футбол ва футбол бўйича жамоаларини шакллантириш ҳамда уларнинг "Талабалар лигаси" дастури доирасида ўтказилмайдиган республика мусобақаларида иштирок этишини таъминлаш, олий таълим муассасалари рейтингиди мазкур талаблар инобатга олинishi ҳақида бўлиб, улар ҳужжатда ақс этган.

Яна бир тақлимимиз қарордан жой олди. Яъни жорий йилдан эътиборан ҳар йили футбол соҳасидаги халқаро ташкилотлар олимлари, мутахассислари иштирокида семинар-тренинглр, шунингдек, илмий-амалий конференция ва анжуманлар ўтказиш, Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт университетининг футбол йўналиши бўйича талабалари битирув олди амалиётини ҳудудий футбол академиялари ва профессионал футбол клубларида ташкил этиш, миллий ва хорижий профессионал футбол клублари мутахассисларини университетимизнинг футбол бўйича дарс жараёнига жалб қилиш вазифаси қўйилган. Шунингдек, 2023/2024 ўқув йилига қадар халқаро тажриба асосида Ўзбекистонда футболчиларни тайёрлаш моделини ишлаб чиқиш топшириғи юқланган.

Тақлимларимиз инобатга олингани келажакда футбол бўйича малакали мутахассислар тайёрлаш ва миллий жамоамизни жаҳон чемпионати сари етаклайдиган моҳир футболчиларни тарбиялаш учун мустаҳкам илмий ва амалий база яратишга хизмат қилади.

Футбол бўладики, бокс ё теннис, умуман, ҳар қандай спортда барқарор ривожланишни йўлга қўйиш учун, аввало, бошқарув тизими механизми ҳатто-сиз ишлашга керак. Йўқса, қанча қарор қабул қилмайлик, натижа бўлмайди. Санасорлик, ўзибўларчилик, коррупция авж олаверади. Шу маънода, Президентимизнинг "Маъмурий ислохотлар доирасида ёшлар сиёсати ва спорт соҳасида давлат бошқарувини самарали ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори айнан футболни ривожлантиришга қаратилган ҳужжат билан ёнма-ён тургани футбол истиқбол бундан кейин давлат эътиборида бўлишига ишора, қолаверса, тизимда биз қайд этган камчиликларни тез ва самарали ҳал қилиш учун жиҳдий қадамдир.

Мураббийлар ва футбол мутахассисларини рағбатлантириш масаласига келадиган бўлсак, бу жиҳат Президентимизнинг юқоридаги ҳар икки қарориди ҳам ўз аксини топган.

Масалан, "Маъмурий ислохотлар доирасида ёшлар сиёсати ва спорт соҳасида давлат бошқарувини самарали ташкил

қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорда Олимпия ва Паралимпия, Осие ва Парасоие ўйинлари, олимпия ва паралимпия спорт турлари (ёш тоифалари) бўйича жаҳон чемпионатларида гоилиб ва совриндор бўлган спортчилар, шунингдек, уларни тайёрлаган мураббийларни давлат бюджетети маблағлари ҳисобидан рағбатлантириш кўзда тутилган.

"Оммавий ва профессионал футболни ҳар томонлама ривожлантиришнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорда эса Ўзбекистон футбол ассоциацияси Ёшлар сиёсати ва спорт вазирлиги билан биргаликда уч ой муддатда Базирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридида футбол академиялари ҳамда футбол мактабларининг бошқарув, техник, хизмат кўрсатуви ва ўқув-ёрдамчи ходимларини қўшимча моддий рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори лойиҳасини ҳукуматга киритиш вазифаси қўйилган.

Майдон текис — тўп думалок. Бу гап замирида тақдир умалга, унга кўнчики хисси, заифлик ҳоли мужассамдек гўё. Лекин узоқ йиллардан бўён халқимизнинг орзу-мақсади футбол бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоасини жаҳон чемпионатида кўриш бўлиб келди. Президентимизнинг ушбу ҳар икки қарориди кўзланган мақсад ҳам шу, аслида. Унда белгиланган вазифаларни биз — масъуллар ўз ўрнида, виждонан бажарсак, мақсадимизга албатта етамиз.

ОБОД МАНЗИЛЛАР

Янгибой ҚўЧҚОРОВ, ёзувчи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими

Қорақалпоғимсан —

номусим, орил...

Президентимиз ҳудудлар ривож ва аҳоли ҳаёти билан яқиндан танишиш мақсадида 30 март куни Қорақалпоғистон диёрига ташриф буюриб, аҳоли, эл оқоқолларни фаоллар билан самимий мулоқот қилди. Кун сайин обод бўлиб бораётган Кегейлидаги замонавий корхона фаолияти билан танишди. Республикадаги жаҳон андозаларига жавоб берадиган 6 та янги ишлаб чиқариш қувватларига рамзий старт берди. Нукусдаги инновацион янгиликларга бой ёшлар технопаркини мамнуният билан кўздан кечириб, шу шаҳардаги Олтин соҳил маҳалласида бўлди. Ифторлик чоғи юзларидан нур ёғилган отахонлар ва онахонлар даврасида минг йиллик баҳорий таом — сумалакдан тағиб кўрди.

Сиёсатнинг кўрки — оқиллик. Давлатимиз раҳбари Қорақалпоғистонга ташрифи чоғи юксак ифтихор, келажакка қатъий ишонч, алоҳида эҳтиром билан "Биз битта элмиз ва битта юртимиз!" деди. Замирида чукур эзгу маъно мужассам бўлган ушбу оқил ибора бугун янада долзарб даъват касб этиб, Қорақалпоғистон заминидан истиқомат қилиб келаётган барча миллат вакиллари дилларига акс садо берди.

Дарвоқе, қадимшунос аллома С.Толстов бу элда етти минг йил муқаддам "Ёнбош" қўнағасида тиричилик қилган хоразмий боболарнинг бошланисини толган. Янги замон кўйчиси, Ўзбекистон Қаҳрамони, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ шоири Ошиқ Аёз — Ибройим Юсупов "Фарзандим деб оқинг кучок, Узга эмас, уз жонимсан, Гўзал Ўзбекистонимсан!" деб шундай сатрлар битган:

*Мен талашиб фазлу камол
Йўлаб-йўлаб замон керак, — деб
ёзган эди ўз замонидан ҳасрат қилиб.
Аллоҳга беадаб шукри, шоир орзусидаги
"боғида булбуллар сайраган" хуррам
кунлар, "Ўтирик сўздан, элгу юрти мундан
йирок, мард йилгилар минган тулпор учун
тўғри йўл" замони келди.*

Бугун буюк юртимиз эришган бекиёс марраларни қалб кўзини ҳасаднинг қора пардаси қоплаганларига кўрмаслиги мумкин. Йўқ, улар бу ўсиш-ўзгаришларга микроскопнинг линзаси орқали қарайди, аллақачон оддан тушган бўлсалар ҳам эгарга ёпишиб, ёмонлик тўрини тўқийди.

100 жилдигининг 5 жилди қорақалпоқ адабиёти намуналаридан, 1 жилди Ибройим Юсупов асарларидан иборат. Туркий халқларнинг мумтоз ва ҳозирги замон адабиёти вакиллардан 1010 муаллифининг асарлари кирган бу мухташам антологияни нашрга тайёрлаш жараёнида нақадар улуг шоир адибларимиз борлигини кўрдик.

Оташун қорақалпоқ шоири Ҳасан Олчинбой ўғли биринчи навбатда "Эр йигитга таом керак, ор керак!" деб ёзган эди. "Баралла айтгумдир кўнглимда борим, Қорақалпоғимсан — номусим, орил", дейди Генжемурат Есемуратов. Уз шаънини барча нарсадан устун қўйган олижаноб қорақалпоқ халқи ҳақида илк маълумотларни ўн иккинчи аср рус соломаларида, машҳур тарихчи Рашидиддин асарларида, Русь ҳукми

бўйлаб қийинчилик гирдобиди қолган халқ қисмати мурракб бўлди. Устозимиз Ошиқ Аёзнинг Аббоз шоирга бағишлаган "Чўғирма" шеърисида ушбу сатрлар бежиз ёзилган эмас:

*Аёвал пайдо бўлдинг
қимнинг бошида,
Оролбўйи, Эдил, Ёйиқ қошида,
Ун асрлик ўрис солномасинда,
Қувондим номинани ўқиб, чўғирма.
Бобом паноҳ бор деб Урусияда,
Пётрнинг шаҳрига кирди туйоқ,
Сил кўриб Московда, Мақарияда
Бошимизда олам кездинг, чўғирма...*

Қорақалпоқ халқи қайси кенгликларда, қайси империялар қаровида бўлмаган, озодлик, эрк учун тинмай курашди. Маманбийнинг шимолдан излаган адолати сароб бўлиб чиқди. Ойдуст ва Ерназар Олақуз Хива хонлигига қарши

шевиқлар боқсини ҳам қорақалпоқ халқи бошига чексиз-чегарасиз қулфат солди. Халқларимиз орасига ниҳок солишга уринаётган "қизиқ кетган каллалар" бу гапларни билиб қўйишлари керак. Советлар 1920 йили ҳозирги Қорақалпоғистоннинг жануби ва шимолида Амударё вилоятини тузди. Хўжайли-Қўнғирот музофоти Хоразм Халқ Республикасига берилди. Мард етакчи, ўз халқининг фидойи фарзанди Оллоёр Дўстназаровнинг талаби билангина 1925 йилда Қорақалпоғистон мухторияти ташкил этилди. О.Дўстназаров унга бир неча ойгина раҳбарлик қилди. Уни тез орада Тошкентга, Москвага, кейин Бошқирдистонга, охирида яна Москвадаги "Металлстрой" трестига жўнатишди. 1937 йилнинг 8 декабрида шафқатсизларча отиб ташлашди.

дорларидан Анна Иоановна, Елизавета Петровна ва кейинги давр архивларида ҳам топиш мумкин. Бу бардошли халқ турли асрларда Нўғой ва Қилчоқ даштларида, Эдил ва Ёйиқ соҳилларида, Сирдарёнинг қуйи оқимида, Туркистон заминидан ашаб келди. Ёйиқ (Урал) томонларда яшаганида қорақалпоқлар 1723 йили жуноғор босқини туфайли (улуг қорақалпоқ шоири Жиян Жиров ижодида ўз аксини толган) шарққа қараб кўчганидан кейин, 1743 йили Абулхайрон тажовузига дуч келади. 1762 йили Ерли султон ҳужумидан сўнг Туркистон орқали Оролбўйига йўл олади. Бу ердаги кўнум ҳам осон кечгани йўқ. Ажиниёз шоирнинг "Бўзотов" поэмасида ўша даврнинг қоронғу кунлари алам билан тилга олинади. Евроосиё кенгликлари

бос кўтарди. Охири фон Кауфман бу ерларни босиб олиб, ўзи раҳбарлигидаги Туркистон губернияси таркибига қўшиб олди. Дарё соҳилидаги энг баҳово жойга Петроалександровск (Эски Туртқул) қалъасини қурди. Буюк Бердақ "Хоразм" достонинда ушбу дийёр, яъни Қуйи Амударё воҳаси, Турон паст текислиги, Қизилкуми, Қорақум саҳроси, Орол денгизи остонасидаги белеён ерлар ҳақида бекиёс завқ-шавқ билан сўз юритади. Уз Ватанида кечган ҳақсизликлардан қунонади:

*Орава дўшман сўз солди,
Дўстдан дўшнинг кўнели қолди,
Урус келиб юртин олди,
Шул бўлди фалак офати.*

Балки муҳтарам муштайри бу сатрлардан Бердақ замонидаги зулму кунлари алам билан тилга олинади. Евроосиё кенгликлари

мухторияти СССР таркибидидаги икки республика таркибидида бўлди. Шу даврда, яъни Оллоёр Дўстназаровдан кейин мухториятдаги олий мансаб — фирқа кўмитасининг биринчи котиби лавозимини 9 киши эгаллади. Уларнинг бирортаси қорақалпоқ миллатига мансуб эмас эди. Устига устак, мухторият мансабдорлари гоҳ кема, гоҳ туя, гоҳ поезд, гоҳ отда бир ойлаб йўл юриб, Москвага "ҳисобот ташир", минг бир машаққат билан Оренбург ё Қизил Урдага етиб келганда, яна Кремль томонга, "Совнарком"га, "Совнархоз"га чақириларди. Улар элани ҳам, бола-чақани ҳам кўрмасдан орқага қайтар эди.

Ойнинг ўн беши ёруғ экан. 1936 йили мухтор республика Ўзбекистон таркибига киритилди. Бу жуда тўғри қарор бўлди. Чунки мухтор республика аҳолисининг тенг ярми ўзбеклар эди. Ўзбекистон Қорақалпоғистоннинг, Қорақалпоғистон Ўзбекистоннинг таянч тоғига айланди. Оқил етакчи Усмон Юсуповнинг тақлифи билан тўб аҳоли вакили Пиржон Сейитов, кейинчалик эса атоқли арбоб Шароф Рашидовнинг ташаббуси билан Қаллибек Камолов биринчи котиб лавозимига тайинланди. Бу даврда Қорақалпоғистон халқ ҳўжайли, ирригация, мелiorация, аграр соҳа, қурилиш, логистика тармоқларида тўб бурилишга эришилди. Темир йўл тизими бунёд қилинди. Туямўйин сув омбори барпо этилди. Икки элнинг бирлашиши чинакам бахт бўлди. Бунинг учун келтиришимиз мумкин бўлган мисолларнинг сон-саногини йўқ. Фанлар академиясининг бўлими, Қорақалпоқ давлат университети, Ботаника боғи, Санъат музейи ташкил топди, опера, театр каби фан ва санъат соҳалари ривожланди.

Оқдан дарё оқаверади. Ўзбекистон истиқлоли Қорақалпоғистонга мисли қўрилмаган.

маган миқёсдаги ислохотларни олиб келди. Янги аср бошидаги дахшатли сув тақчиллигида бутун мамлакат мушкулот исканжасида қолган элга ёрдам қўлини чўзди. Хатто аҳоли учун бир чўчим ичимлик сув қолмаган овулларга Тошкенту Самарқанд, Андижону Сурхондан наҳот келди.

Кейинги йилларда Қорақалпоғистон Республикаси таниб бўлмас даражада ўзгарди. Янги Ўзбекистон етакчиси мамлакатнинг яшарли, яшаш шартини Мўйноқдан бошлаб берди. Бир неча ўн йиллар ҳувиллаб ётган аэропорт реконструкция қилиниб, умид учқунини алангага айлантирган жабрдийда масканга замонавий лайнерлар кўнди.

Президент раҳнамоллигида бунёд этилган бир ярим миллион гектардан кўпроқ саксовулдор денгиз акваториясидаги тўзона муस्ताҳкам ихота бўлмоқда. Бу иш денгизнинг Учсой тарафидан амалга оширилмоқда. Денгизнинг Жилтирос тарафидан худди 2012 йилда бўлгани каби қатта сув оқими кириб боришидан умид узганимиз йўқ. Қолаверса, денгиз ултонининг айрим жойларидан сув отилиб чиқмоқда. Шоир айтганидек, денгиз бугун қайтса, эртага тошиши ҳам эҳтимолдан узоқ эмас.

Очиқ эл — гулистон, ёпиқ эл — зимистон, дегилган донишмандлар. Янги Ўзбекистон озод, обод, очик, демократик жамият биносига сайқал бермоқда. Президентимиз Шавкат Мирзиёев Қорақалпоғистонда қайта-қайта таъкидлаганидек, халқни рози қилиш, ҳар бир хонадоннинг бахтли турмушини таъминлаш, ҳар бир инсоннинг муқаддас муродо мақсадларига етиши, ёшларнинг илгор билим ва гоълар билан қуролланиши, аёлларнинг иқболини ўйлаш, тадбиркорларнинг кўпайиши бугунги куннинг бош вазифасидир.

Обод турмуш нафақат Нукус, Тахиятош, балки ҳар бир овулга, ҳар бир маҳаллага, ҳар бир хонадонга кириб бормоқда. Мамлакатнинг ҳам, унинг барча ҳудудлари, жумладан, Қорақалпоғистон тарақиётининг ойдан манзилларига отланаяпти. Қаҳрамон шоиримиз ёзганидек, бу эл хали зур булади. Бунга шу йилнинг 30 апрель куни ўтказилган умумхалқ референдуми орқали янги тахирридаги Ассоси қонунимиз кенг йўлни очиб беради.

Янги тахирридаги Конституция юртни янгилайди, мамлакатни жаҳондаги энг илгор мамлакатлардан бирига айлантиради. Миллатлар орасидаги дўстликни янада муस्ताҳкамлайди. Иқтисодиёт билан маънавиятни тарозига тенг қўяди. Инсон ҳуқуқларини, унинг қадрини тўлиқ қароқаллайди. Бу сийсий тадбирда барчамиз бирдек фаол иштирок этамиз, Янги Ўзбекистон қомуни, ёрқин келажакимиз, ўзимиз ва яқинларимизнинг бахтли истиқлоли учун овоз берамиз!

МАТБУОТ АНЖУМАНИ

"Тановар"га хиром айлаган гўзалнинг бетакрор рақсини томоша қилган инсон борки, ўзбек рақс санъати сеҳри мафтунига айланади. Бироқ нима учун бугунги замонавий рақсларимизда миллий санъатимиз жозибаси, устоз санъаткорларнинг ўзига хос анаъаналари камроқ кўзга ташланмоқда? Ўзбекистон халқ артисти Мукаррама Турғунбоева яратган ўлмас рақсларнинг сирини нимада эди?

МУКАРРАМА ХОНИМ хиром айлаганда...

Зулайхо Раҳматуллаева, Валя Романова, Аъло Раҳимжонова, Ира Расулхўжаева, Дилбар Абдуллаева каби маҳоратли 12 нафар рақосадан иборат ансамбль фаолиятини бошлади. Бирин-кетин 15 та дастур яратилди. Уша кўндан эйтиборан ансамбль қаерга сафарга борса, ҳаммиса дастур аввалида "Баҳор вальси", охирида эса "Пахта сюитаси" рақси ижро этилган.

Санъатшуносларнинг таъкидлашича, Тамираҳоним, Уста Олим Комилов, Галия Измайлова ҳам ўзбек санъатини чет элларда намойиш қилган. Лекин ўзбекча оммавий рақсларни асосан, Мукаррама Турғунбоева дунё сахнасига олиб чиқди, тарбият қилди. Хориз сафарларида концертдан сўнг мухлислар "Баҳор" санъаткорларини ўраб олишар, қаердан келдигиниз, дунёда Ўзбекистон деган юрт борми, қаерда жойлашган бу афсонавий ўлка, дея саволларга тўтишар, юрдошларимизнинг жавобларини зўр қизиқиш билан тинглашар эди. Мукаррама Турғунбоева "Баҳор" ансамблига 21 йил раҳбарлик қилди. 200 дан

ортиқ рақс сахналаштирди. "Баҳор" дунё кезди. Ўзбекистоннинг ташриф қозоғига айланди. Мукаррама опадан сўнг Қундуз Мирқаримова, Равшаной Шарипова, Маъмура Эргашева "Баҳор" ансамбли бадий раҳбари бўлиб фаолият юритди. Кейинчалик давр ўзгариб, йигирма йил давомида "Баҳор" ансамбли фаолияти тўхтаб қолди.

— 2019 йилда мустақиллик байрами арафасида Президентимиз Шавкат Мирзиёев Тошкент давлат миллий рақс ва хореография олий мактаби янги биноси очилиши маросимига келди, — дейди Ўзбекистон халқ артисти, "Баҳор" давлат рақс ансамбли бадий раҳбари, бош балетмейстер Зиеда Мадррахимова. — Шу муҳим тадбирда давлатимиз раҳбари "Баҳор" ансамблининг тиклаш борасида ҳам гапирди. Шу қадар қувондимки... 2020 йилда "Баҳор" ансамблини тиклаш ҳамда Тошкент давлат миллий рақс ва хореография олий мактаби негизда давлат ОТМ шаклида Маданият вазирлиги тизимида Ўзбекистон давлат хореография академияси ташкил этиш тўғри-

сидаги муҳим ҳужжатга имзо чекилди. Ансамбллар кўп рақосалар кўп, лекин "Баҳор"нинг қайтиши чиндан ҳам тарихнинг қайтарилиши бўлди. Ансамблимиз тақдиротида иштирок этган юрдошларимиз халқимиз "Баҳор"ни қанчалар соғинганига, Президентимиз эса ана шу соғинчнинг жуда чуқур ҳис қилганига гувоҳ бўлишди.

Айни пайтда "Баҳор" ансамблида 30 ёш рақоса ижод қилмоқда. Айниқса, улар Мукаррама Турғунбоева сахналаштирган "Наманган олмаси", "Баёт", "Зор эдинг", "Фаргона рубойиси", "Гулрух", "Андижон полкиси", "Йўлларим", "Самарқанд баҳори", "Пилла", "Пахта", "Кўнглик таранаси" каби рақсларни қайтадан тиклаш жараёнига қатта қизиқиш билан қарашмоқда.

— Мукаррама опа туфайли "Баҳор" ансамблига бошқача меҳр қўйганман, — дейди "Баҳор" давлат рақс ансамбли директори Гулнора Мусаева. — Бугун ансамблимиз Ўзбекистон касабга уюшмалари федерацияси хайрихоҳлиги остида Мукаррама Турғунбоева аъналарига

МАЗКҲУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИШ ОРҚАЛИ ВИДЕОЛАВҲАГА ЎТИНГ.

таяниб, янги-янги рақс композицияларини яратмоқда. Охириги уч йил давомида "Эй, сарвиноз", "Кўз тегмасин", "Навруз", "Хоразмча рақс", "Янги Ўзбекистон" каби янги рақслар гулдастаси сахналаштирилиб, томошабинларга тақдим этилди. Ансамбль шу кунгача Тожикистон, Озарбайжон, Туркия, Франция, Россия, Жанубий Корея, Хиндистон, Италия ва Бирлашган Араб Амирликларида концерт дастурларини намойиш қилди.

Тадбирда маҳоратли рақоса ва фидойи устознинг 110 йиллиги шарафига ўтказилган халқаро илмий конференция ва чет эллик санъаткорлар иштирокидаги концерт дастурлари ҳақидаги саволларга атрофилача жавоб қайтарилди. Айниқса, Мукаррама Турғунбоева ҳаёти

ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатли фильм ва китоб ҳам тайёрланган. Миллатлар орасидаги қалбига кўтаринки қайфият бағишлады.

... "Тановар" янграй бошлади. Ҳарир рўмолларини юзига парда қилган янги авлод маликаларининг рақсларини томоша қилаётган устоз санъаткоримизнинг мана бу сўзлари ёдимизга тушди: "Мен ишонман, "Баҳор" ҳар доим ва ҳар сафар янги-янги рақс композициялари билан томошабинларга эрта баҳорнинг нурини сочиб, уларни гўзаллик ва муҳаббат оламига тортиб тураверадим".

**МУХТАСАР
ТОЖИМАТОВА,
"Янги Ўзбекистон" муҳбири**

"Янги Ўзбекистон" ва "Правда Востока" газеталари тахририяти" ДУК

Бош муҳаррир: **Салим ДОНИЁРОВ**

МУАССИС: **Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси**

Тахририятга келган қўлёмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташиқлот жавобгар. Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "ШАРҚ" НМАК масъул. Босмаҳона телефони: (71) 233-11-07

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган. **Нашр индекси** — 236. **Буюртма** Г-446. 11413 нусхада босилди. **Ҳажми** — 3 табоқ. **Офсет** усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2. Баҳоиси келишилган нарҳда.

"ШАРҚ" наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Босмаҳона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир: Ирода Тошматова
Мусаҳоҳ: Малоҳат Минғоева
Дизайнер: Зафар Рузиев

Манзилими: 100029, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

ЎзА якуни — 22:30 Топшириқди — 23:45

Девонхона: (0-371) 233-70-98 Котибият: (0-371) 233-56-60 Ўзлонпар: (0-371) 233-57-15 E-mail: info@yuz.uz